

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szobotica, PÉNTEK 1925 június 26.

169. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. .: Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Sajtószabadság

"A sajtó szabad. Nem lehet semmi olyan preventív rendszabályt megállapítani, amely írásművek és újságok megjelenését, árusítását és terjesztését megakadályozza. Cenzurát csak háború és mozgósítás idejére lehet megállapítani . . ."

Az alkotmány márványbavésett szavai ezek, melyek egyforma engedelmességgel hajolnak meg a régi szerb demokrácia tradíciói s a nyugateurópai szellem haladott követelése előtt. A sajtó szabadságát kodifikálta az alkotmány, miért lehet hát vitát kezdeni, vitát folytatni a lapbetiltás feltétele s a lapterjesztés megnehezítésének módjai felett. Az alkotmány 138. §-ra alapított érveléssel szemben elmondottuk nézeteinket. Megnyugtatóan szolgál, hogy a szerb közjog európai hírű tudósa, Jovanovics Szlobodan s az alkotmány megszövegezője, Markovics Lázár ebben a kérdésben ugyanazt az álláspontot foglalták el, mint amelyiket mi képviseltünk. Hogyan lehet az, hogy amikor keserű évek keserű harcait vállalták és küzdötték végig az alkotmány érinthetlenségének jegyében, minden törvényben amit az alkotmány parancsából alkotnak meg, visszavesznek az SHS. királyság népétől valamit abból, amit az alkotmány megadott. Miért kellett felidézni e harcokat az alkotmány védelmében, miért kellett időt, energiát, testvéri érzést fölemészteni az alkotmány védelmében, amikor az alkotmány sajtószabadságát azok akarják korlátozni, akik az alkotmány érinthetlenségének intranszigenst és elszánt hívei voltak s azok öröködnék az alkotmány szelleme fölött, akik a belső béke megteremtése kedvéért az alkotmány megváltoztatása felett is hajlandók voltak tárgyalásokat kezdeni.

Ne higgyék azt, hogy a sajtószabadság az újságírók ügye. Az újságírók, a lapkiadók alkalmazkodni tudnak minden törvényhez s ha a törvény lehetetlenné fogja tenni az igazság megírását, a visszaélések leleplezését, az újságok kénytelenek lesznek alkalmazkodni ehhez a törvényes rendezéshez is. Ha ennek következménye csak az lenne, hogy érdektelenebbek lesznek mindennapi olvasmányaink: az újságok, abba bele lehetne törödni. De esemény nem lesz kevesebb akkor se, ha az újságok kevesebb eseményről számolnak be. És hány bűnös hajlamot tart vissza a bűnözéstől a nyilvánosságtól való félelem és hány tisztító eljárásnak, visszaéléseket földerítő vizsgálatnak lett kiinduló pontja egy bátor és okos újságcikk. A korrupciónak nincs biztosabb — ha úgy tetszik —

ellenmérge, mint a sajtószabadság.

Senki nem kívánja komolyan, hogy az újságírást emeljék ki a törvények korlátjai közül. Senki nem akar sajtószabadságot. Sullyosan toroljanak meg a sajtószabadsággal való minden visszaélést. Ne lehessen felelőtlenül valótlán tényeket állítani senkiről s a sajtó munkásai maguk követelik, hogy a sajtó utján elkövetett rágalmaszra és becsületsértésre gyorsított eljárást állapítson meg a törvényhozó. Magunk mondjuk: az nem elégtétel, ha a ma elkövetett rágalmasz felett három vagy négy év múlva ítélkezik a bíróság. Vannak lelkiismeretlen, erkölcsi kapacitás nélküli újságírók, akik csak a szenzáció kedvéért gázolnak bele tisztességes férfiak becsületébe, mert biznak abban, hogy az igazságszolgáltatás nehézkes apparátusában elakad a megtorlás. Nem kell messzire menni példaként.

A sajtószabadságnak hívei azt követelik, hogy az újságok minden közérdekű igazságot büntetlenül megírhasanak. A rágalmasznak legyen elrettentően szigorú a büntetése, de legyen kor-

látlan a közérdekű állítás valódiságának bizonyítása. S azt követelik, hogy az újságok terjesztésére és megjelenésére vonatkozó minden intézkedés a bíróság kezébe legyen letéve.

A kisebbségek — fájdalom — néma szemléltői a sajtószabadsággal szembeni küzdelemnek. Kisebbségi küzdelem kisebbségi párt nélkül nincs — hallottuk a mi nap azt az igazságot, amit a volt magyarországi szászok példája is megcáfolt. De lehet-e kisebbségi küzdelem kisebbségi sajtó nélkül? A magyarság a vezetői által rákényszerített közömbösséggel, ránevelt mozdulatlansággal nézi azt a küzdelmet, aminek sorsa sokkal közvetlenebbül érinti őt, mint magukat a küzdőket. A magyarság legnagyobb szabadsága, a sajtószabadság forog most kockán s mit kísérel meg legalább a leghatékonyabb szabadságjogért a magyar kisebbség politikai szervezete? A magyar tömegek kezdenek már abba belefáradni, hogy vezetőinek tollnokai a „legitimációját” szemellenzőjével tereljék el figyelmét kisebbségi küzdelmének legteremkenyebb feladatairól.

A verifikáló-bizottság igazolta a Radics-párti mandátumokat

A nemzetgyűlés szombaton tárgyalja le a bizottság jelentését — Az ellenzék abbahagyja az obstrukciót

Az ellenzéki pártok vezetői: Davidovics Liuba, Korosec Anton, Spaho Mehmed és Lorkovics Iván csütörtökön délelőtt felkeresték Triškovic Márkó házelnököt. Az ellenzéki blokk vezetői panaszt emeltek Szubotics Nikola, a parlament alelnöke ellen, aki szerintük nem pártatlanul vezeti a nemzetgyűlés üléseit és legutóbb is eklatáns hárszabálysértést követett el azzal, hogy Superina horvát parasztpárti képviselőnek a sziszakai erőszakosságok megvizsgálására vonatkozó indítványát nem bocsátotta szavazásra. Tiltakoztak továbbá a parlament elnöke előtt az ellen a kormánykörökből eredő beállítás ellen, hogy az ellenzék a parlamentben obstrukciót folytat. Végül a parlament pénteki ülésének napirendjéről tárgyaltak és ezzel kapcsolatban az ellenzék vezetői megkérték a parlament elnökét, járjon közbe Nincsić külügyminiszternél, hogy minél előbb válaszoljon Smodej szlovén néppárti képviselőnek interpellációjára, melyet Ausztriának Németországhoz való csatlakozása tárgyában terjesztett elő.

Szótartotték ezenkívül a Radics-párti mandátumok parlamenti igazolásának kérdéséről is. Triškovic kijelentette, hogy még nem kapott értesítést a kormánytól, hogy a verifikációt mikorra szándékozik napirendre tűzni, azt hiszi azonban, hogy a szombati ülésen már tárgyalásra kerülhet a parlament plénumában a

Radics-párti mandátumok igazolása.

Az igazoló-bizottság ülése

A parlament igazolóbizottságát csütörtökön délelőttre ülésre hívták össze. Ezen az ülésen kellett volna megfogalmazni a bizottság jelentését a Radics-párti mandátumok ügyében. Az ülést azonban váratlanul délutánra halasztották el, a hivatalos magyarázat szerint azért, mert Maksimovics belügyminiszter, aki személyesen részt akart venni a bizottság munkájában, délelőtti elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg.

Ellenzéki körökben azonban úgy tudták, hogy az ülés más okok miatt maradt el. Az ellenzék szerint Pribicsevics Szvetozár az utolsó pillanatban újból megkísérelte, hogy a horvát mandátumok igazolását megakadályozza és olyan megállapításokat akart felvetetni az igazolóbizottság jelentésébe, amelyek a horvát parasztklubra újabb megaláztatást és sértéseket jelentettek volna. Azt is beszélték, hogy ezzel a kérdéssel a minisztertanács rendkívüli ülésén fog foglalkozni.

Délben a kormány valóban ülést tartott, a kormány tagjai azonban nem voltak hajlandók nyilatkozni az ülésen tárgyalt kérdésekről.

A törvényhozó bizottság ülése után aztán összeült az igazolóbizottság és a vitás Radics-párti mandátumok igazolása, miután a kormány meghozta azt a határozatot, hogy

nem okoz további nehézséget a mandátumok igazolása körül. Ebben a tekintetben sok gondot okozott a kormánynak Pribicsevicsék magatartása, akik azt követelték, hogy az igazolóbizottság jelentésébe a Radics-pártra nézve lealázó passzusokat vegyenek be. Pribicsevicsék azzal fenyegettek, hogy ha követelésüket nem teljesítik, akkor nem szavazzák meg a többségi jelentést, amely esetben a kisebbségi jelentés jutott volna többségbe. A kérdést végül is úgy oldották meg, hogy Pribicsevicsék nyilatkozatot tettek, amelyben hangsúlyozták, hogy nem biznak a Radics-párt irányváltatásának őszinteségében és ezt a nyilatkozatot belevették a jegyzőkönyvbe.

Az igazolóbizottság ülésén dr. Leovac (radikális) felolvasta a többségi jelentést, amely megállapítja, hogy a Radics-párt régi vezetősége azért vesztette el mandátumát, mert belépett a parasztiinternacionáléba. Az igazolóbizottság azonban elfogadja a vizsgálóbizottságnak azt a megállapítását, hogy a többi Radics-párti képviselő csak a vezetői iránti bizalom dokumentálásául járult hozzá a Radics István által a parasztiinternacionáléra vonatkozólag tett bejelentéséhez, anélkül, hogy a parasztiinternacionáléba tényleg belépett volna. Rámutat a jelentés arra, hogy Radics Pavle a parlamentben lojális nyilatkozatot tett és attól kezdve az illetékes politikai faktorok bizalma jelentékenyen megnövekedett a horvát parasztpárt iránt. Az a meggyőződés alakult ki, hogy Radics Pavle parlamenti beszéde a párt törekvéseiben beállott fordulat megnyilvánulása és hogy a párt most valójában az ország jogrendjéért, törvényeiért és alkotmányáért dolgozik.

A többségi jelentés felolvasása után az ellenzéki külön vélemény került felolvasásra. Az ellenzék annál inkább csatlakozik a többségi jelentéshez, mert ez a kisebbségi különvéleményben kifejtett nézeteket foglalja magában. Az ellenzék tiltakozik az ellen, hogy a vizsgálat alatt álló horvát képviselők három hónapig meg voltak fosztva képviselői jogaiktól. Reméli az ellenzék, hogy a parlament többsége komoly megfontolással tárgyavá fogja tenni a megsemmisített horvát mandátumok kérdéséről.

A többségi jelentést tizenegy szavazattal tíz ellen elfogadták. A többség és az ellenzék közt hallgatólagos megegyezés jött létre, hogy az ellenzék pénteken befejezi az obstrukciót és az igazolóbizottság jelentését szombaton tárgyalja a nemzetgyűlés.

Pénteken nyilatkozik a hadügyminiszter a subotica-i határmenti lakosság sérelmeiről

A hadügyminiszter írásban értesítette dr. Radonics Jován subotica-i radikális képviselőt, hogy pénteken válaszol arra a kérdésére, amelyet a subotica-i határőrségnek a határmenti lakossággal való bánásmódja ügyében hozza intézett. A

hadügyminiszter választását vajdasági politikai körökben nagy érdeklődéssel várják.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság csütörtökön délután folytatta a költségvetési tizenkettő-javaslat általános vitáit. Az ülésen két ellenzéki szónok: Veljkovics Voja demokrata és Spaho muzulmán kimerítő és éles bírálatban részesítették a javaslatot. A bizottság pénteken délután folytatja a vitát.

Nem engedélyezték a zagrebi ügyvédek tiltakozó gyűlését

Zagrebből jelentik: A zagrebi ügyvéd-szövetség szerda este gyűlést hívott egybe a Royal-szállóba, hogy tiltakozzanak az őrizetben lévő kollektívák Macsek, Krnjević és Kossutics István további tartóztatása ellen. A gyűlést a rendőrség betiltotta és deaktívek akadályozták meg az ügyvédek abban, hogy a Royal-szállóba bemenjenek.

Az ellenzéki blokk kommunikéje

Az ellenzéki blokk végrehajtóbizottsága a pártok vezetőinek Trijkovics Márko nemzetgyűlési elnökével tett látogatása után ülést tartott. Az ülésen Davidovics Liuba, Radics Pavle, Korosec Anton, Spaho Mehmed, Lorkovics Iván és Marinkovics Voja vettek részt és az általános politikai helyzetről tanácskoztak. Az ülésről a következő kommuniké adták ki:

— A kormánykörök az ellenzék parlamenti magatartását olyan színben igyekeznek feltüntetni, mintha az obstrukcióra, a parlamenti munka lehetetlenné tételére irányulna. A Szamouprava az állítólagos obstrukció okait abban véli megtalálni, hogy az ellenzék meg akarja nehezíteni a radikális-párt és a horvát parasztpárt meggyőzését. A nemzeti meggyőzés blokkjának végrehajtóbizottsága ezért csütörtöki ülésén elhatározta, hogy ezeket az inszinuációkat megcáfolja. Az ellenzék nem folytat

obstrukciót, a parlamentben szigorúan legális magatartást követ és csak azokkal a jogokkal él, amelyeket a házszabályok biztosítanak számára. Az ellenzéki pártok ilyen mó-

don csak arra a kiméletlenségre reagálnak, amellyel a kormánytöbbség megsérti az alapvető parlamenti konvenciókat és az ellenzék törvényben biztosított jogait.

Törvénykezési szünet a novisadi bíróságoknál

A novisadi táblánál és semmitőszéknél teljes szünet lesz

Julius elsejével a novisadi bíróságoknál is megkezdődik a törvénykezési szünet, amely az alsófokú két bíróságnál részleges lesz, míg a két felső bíróságnál a szünet teljes lesz.

A novisadi járásbíróságnál a törvénykezési szünet három hónapos lesz s július 1-étől szeptember 30-áig fog tartani. Ezen három hónapos törvénykezési szünet alatt több turnusban 2—2 járásbíró látja el a halasztást nem tűrő tárgyalásokat. A járásbíróság a nyári szünetben csak lakásfelmondási pereket, váltókereseteket, sürgős és halasztást nem tűrő ügyeket tárgyal és végrehajtásokat intéz.

Julius 1—15-én dr. Spalatin Dusán vezető járásbíró és Markovics Radoszláv járásbíró, július 15.—augusztus 26-áig dr. Sommer Rezső és dr. Damjanova Szevány járásbíró, augusztus 26.—október 1-ig dr. Spalatin Dusán és Markovics Radoszláv járásbírók látják el a teendőket.

A novisadi törvényszéken a törvénykezési szünet július 1-étől szeptember 23-áig tart.

Dr. Belajdzsits Vladimir törvényszéki elnök a törvénykezési szünet tartamára a következő beosztásokat eszközözte:

Julius 1.—augusztus 31-éig:
A vádtanács: elnök: dr. Belajdzsits Vladimir törvényszéki elnök, bírák: dr. Medakovics Dusán és Marics Braniszláv.

A büntetőtanács: elnök: Gornjac Vojislav törvényszéki bíró, bírák: Petrovics Ljubomir és Primovics Jován törvényszéki bírák.

A II. fokú felelősségi büntetőtanács: elnök: dr. Belajdzsits Vladimir törvényszéki elnök, bírák: Petrovics Ljubomir és Marics Braniszláv.

A polgári felelősségi tanács elnöke: dr. Belajdzsits Vladimir törvényszéki el-

nök, bírái: dr. Medakovics Dusán és Primovics Jován törvényszéki bírák.

A bontóperek számára alakított tanács elnöke: dr. Belajdzsits Vladimir, törvényszéki elnök, bírái: dr. Medakovics Dusán és Primovics Jován.

Augusztus 12.—szeptember 23-áig:
Polgári felelősségi tanács: elnök: Párvány Dragutin, bírák: Glumac Bogdán és dr. Petkovics.

Válópertanácsban elnök: dr. Petkovics, bírák: Glumac Bogdán és Párvány Dragutin törvényszéki bírák.

Büntetőtanácsban elnök: Radolovics Miloje, bírák: Pejovics Vukoszláv és Obradovics Dusán.

II. fokú felelősségi büntetőtanácsban elnök: Párvány Dragutin törvényszéki bíró, bírák: Radolovics Miloje és Pejovics Vukoszláv törvényszéki bírák.

Székhelyi bírói vizsgálóbíró augusztus 12. és szeptember 23-a közt Obradovics Dusán törvényszéki bíró helyettesíti.

A novisadi felelősségi bíróságnál a törvénykezési szünet két hónapig, július 6-ától augusztus 31-éig tart. Ezalatt Arniezky Szankó tanácselnök elnöklével egyetlen szüneti tanács működik, amely a sürgősebb polgári és büntetőügyeket is intézi. A tanácsnak Marics Rafiő és Trajanovics Bozsidár felelősségi bírák és dr. Anonijevics Dusán felelősségi tanácsjegyző a tagjai. A szüneti büntetőtanács minden kedden, a polgári tanács a szükséghez képest tart tárgyalásokat.

A novisadi semmitőszéknél ugyan csak két hónapig, július 6.—augusztus 31-éig lesz teljes törvénykezési szünet, de hetente más-más semmitőszéki bíró teljesít ügyeletes szolgálatot, amely kizárólag adminisztratív ügyekre terjed ki. Az ügyeletes bírák sorrendjét a június 30-án, kedden tartandó teljes ülés állapítja meg.

A novisadi államügyészségnél dr. Lomaić János vezető államügyész és Vukovojć Zsárkó államügyész és a most kinevezett Pavlovics Braniszláv államügyész, a felelősségi bíróság mellett működő főállamügyész dr. Joczics Milorád főállamügyész és dr. Nikolics Richárd főállamügyész helyettes kölcsönösen váltják fel egymást, míg dr. Basicics Dusán koronaügyész a nyári szünet alatt szabadságon lesz.

Felmentették

a csalással vádolt cukorrépa-termelőket

Főtárgyalás a becskerekai törvényszéken

Velikibecskekről jelentik: Mint a Bácsmegyei Napló már közölte, a velikibecskekeri cukorgyár büntetőfeljelentést tett tisztviselője, Vajdics György és tizenöt bántási cukorrépa-termelő ellen, akik a vád szerint csak az utján megkárosították a cukorgyárat huszonkét vagon cukorrépa értékű velikibecskekeri törvényszék elnöke előtt tartotta meg ebben az ügyben az első tárgyalást, amelyen a vádlottak azzal védekeztek, hogy a cukorgyár által panaszolt sulykülönbséget nem több, mint ami a cukorrépaszállításoknál mindig előfordul és számításba vesztendő. A bíróság a tárgyalást a bizonyítás kiegészítése végett június 25-ére halasztotta.

A csütörtöki tárgyaláson először Bátor Imre könyvelő állította ki, aki a cukorgyár könyveiből huszonkét vagon cukorrépa kárt állapított meg.

Loch János gazdasági és Lőzsa Zsigmond ügyvédek, mint a szakértők előadták, a cukorrépaszállításnál 2 százalékos hiány a normális és az így származó kárt a átvételviseli.

A perbeszédnek elhangzása után a bíróság tanácsára vonult vissza, majd egy óra múlva kihirdette az ítéletet, amely szerint a vádemelt vádlottat felmenteti a vád alól. Az indoklás kimondja, hogy mivel a szakértői vélemény szerint 2 százalék elmarás a répaszállításnál és ez a szóbanforgó 803 vagonnál több mint 16 vagon tesz ki, a cukorgyárat nem károsították meg, tehát a család vádjá elesik.

Az ügyész felelősségi felmentő ítélet ellen.

Vajdasági ethnográfia

Irtá: Sz. Szigethy Vilmos

Csendesen kattogott a vizimalom kezeke, fodros tajtékot turt körülötte a Tisza s szelid tükrén messzire, ahová csak elláthatott a szem, sárgára festett mindent a hold.

Milin Szpaszoje, a vén molnár, ott hevert a padlón s maga alá terítette a szűrt, az Obrád gyerek pedig muzsikált a guzlicán. Szomorú, panaszos melódia volt az, alkotó szerzője a természet zsongása. Benne van a fűszálak suttogása, a gerlebugás, a falombok, a vadvirágok illata. A guzlica még-bánatosabbá teszi a dalokat, amelyekben a nemzet lelke él s viszi a szél malomtól malomig, hogy utközben megtermékenyülve formát öltessen, szint kapjanak újabb alakulatokkal, aszerint, hogy milyen hangulatok érzésvilágába ütköztek.

A falusi lányok künn vannak ilyenkor a rogályon. Bizonyos tekintetben döntő fórum ez, mert itt szövik finom pókfonalait a szende Intrikák, de itt születik meg a szerelem is.

Néha csend támad a povedálásban és olyankor azt mondja Gligorovics Sztána: — Senki se tud olyan szépen guzlicázni, mint Milin Obrád.

A lányok ráhagyják, hogy ez már igaz, a véleményt mégis lehangoltság követi. Született zenetalentum a többi legény is, talán szólnának már méltatlanul, de az a bolondos, enyhe szellő épp akkor kezd fújni a tiszpart felől. Elkíséri a muzsikát s ahogy így összefogózkodtak, erősebbek lettek minden argumentummal.

Profán prózai lelkük mit is értik, nek-

kora szomorúság van ebben a monoton néhány akkordban, amely állandóan csak ismétlődik. Ama bizonyos profán prózai lélek azt sem tudná megmondani, hol van az eleje és hol a vége?

Éppen csak sejtetni lehet, hogy az egyik helyen, ahol nagyon elnyúl és várakozásszerűen sir, — mint elhagyott lány, aki az ablakból nézi hosszan az örökre eltávozottat, — véget ér a strófa.

Azt üzeni a bíró,
Hogy az üszöm a tilosban járt.
Miért nem tartja otthon a fiát,
Az is szereti a tilost.

Én szegény leány vagyok!
Tudom, hogy ő csak bolondít,
A felesége se lehetek soha,
Hanem azért örökké szeretem.

Nem szabad az ilyen együgyű édes csacsóságokat rimbe szedni, hiszen a legművészibb fordítás sem fejezi ki élethűen az eredeti hangulatot. Szükséges hozzá a slyutovaa, az a píci erdő, ahol vadjácintok nyílnak és az üsző keresztifűvet.

Milin Obrád embernyi ember volna, mégsem szerábitja őt a rogály, leginkább otthon szeret sűtkérezni a napon, este pedig álmodozik fantasztikus dolgokról, amiknek egyik fele sosem volt igaz, a másika is csak legenda.

Lányokról is szövi álmait, de ezek az álmok bágyadtak és gyámoltalanok. A lányoké már izmosabb, mert Obrád szénfekete, előretört bajusza igen keszes látványosság, továbbá jámborságban is van valamelyes báj.

Csak apjának nem tetszik a dolog.

— Hej, mondja cigarettázva a szűrőn, az apád teremtesít, de más legény voltam én a te korodban.

— Mit csináljak? — kérli unatkozva Obrád és ásit hozzá.

— Majd megmondom azt is. Az ilyen fiúnak, mint amilyen te vagy, az a dolga, hogy magába bolondítsa az egész falu leányseregét. A hajlandóság megvan bennük, hiszen láthatod, hogy akárhányszor elcsavarognak egészen ide a partig. Azt hiszed, miattam teszik? Ördögöt! Csak úgy sir a sok lilom, hogy szakíts le már egyet közülök. Bolond vagy, Obrád, nagy bolond, sohasem jön meg az eszed.

Megismétlődik ez a beszéd majd minden este, aminek az lesz a látható eredménye, hogy a fiu megunja a véget érni nem akaró házastorkodást, hosszas lelki tusát eredménynyel megvívja s egy vasárnap megjelenik a rogályon, ahol kellőmestertől kelt. Nem kell mindig szenzációkra gondolni, a feleségek megtorkolásából is kifogy egyszer az emberiség, uraságoknak nincs annyi földjük, hogy állandóan parcellázhassanak, (habár a költőpénzüik sosem elég) — itt szenzáció az is, hogy Obrád előbujt rejtekeiből s felszegen, bátoritanul, de résztvevő a társalgásban.

— Bevonult az életbe! — mondanak másból, más körülmények között.

A vének a házak előtt ülnek, külön az asszonyok és külön az emberek. Tök-magot ropogtatnak, amire nagyon vigyáztak az egész télen, hogy maradjon belőle utig.

— A Kupuszárevicsék Katicája férjhez fog menni.

— Az ám, láttam a kelengyét is.

A harmadik:

— Van a völgegyének valamije?

— Ojé, az gazdag ember, nagyon gazdag. Saját két fertályán gazdálkodik.

— Nem is olyan csunya lány a Katica. Az igaz, hogy egy kicsit bíceg, mőta leestett a szénapadláról...

Ezt nem rossz szándékkal lebecsülni akarattal mondják. Csodálatos, hogy itt alig van rossznyelvűség. Végére olyan természetes, hogy a lány férjhez megy. Előbb, vagy utóbb, de sor kerül mindnyájára, — hát minek azért irigykedni?

Falun ritkaság a vén lány, a menyecské is legfeljebb módban különböznek, azért alkonyatkor a leggazdagabb is vállára veti az obranicát a két rézúttal és megy a Tiszára vízért. Akkor egyformák mind, csak vasárnap teszik fel aranyukat a nyakukba, — egyik-másik már a negyedik generációt szolgálja, már akinek van belőle. Vagy egyáltalában megvan? A háború itt is nagy pusztításokat végzett, a magánkényszerűség, meg a köz-muszáj vitt, vitt mindent, felaprózta azt, ami megszokott, szép volt s nem törődött a holnappal.

De abban az időben, amelyikbe ugy szeretem magamat visszaálmódni, a legszegényebbje is eladta inkább mindenét, lemondott a betevő falatjáról, utolsó párnájáról, azonban nem nyult ezekhez az utolsó kincsekhez. Városban, ahol sok ember között kell elvonulni, a víz-hordás teljes díszben, az aranyakkal, történt.

Házias az asszony, onnyi az egész. Nem azért megy a folyóra, mintha kényszerítve volna rá,

KISEBBSÉGI ÉLET

Angheliescu magánoktatási javaslata, amely arra a szomorú szerepre vállalkozott, hogy tönkretesz a romániai magyar kisebbség felett kulturáját, magára vonta az illetékes nemzetközi tényezők figyelmét. A Népszövetség, mint az erdélyi magyar lapok írják, már februárban megismerte a javaslat rendelkezéseit, mert a román kormány még mielőtt a magyar párt panaszt tett volna, elküldte a törvénytervezetet Genfben megfelelő védőírat kíséretében, amelyben azt próbálta bizonyítani, hogy a javaslat a lehető legdemokratikusabb. A Népszövetség kisebbségi osztálya áttanulmányozván a javaslatot megállapította azonban, hogy annak számtalan rendelkezése nyílt vagy burkolt megsértése a nemzeti kisebbségek biztosított jogainak. Ennek a ténynek megállapítása után a Népszövetség visszaküldte a javaslatot Bukarestbe azzal, hogy a román kormány a javaslatot a kisebbségi szerződés szelleme értelmében változtassa meg. A román kormány tudomásul vette a Népszövetség álláspontját, de annak ellenére ragaszkodott az eredeti tervezethez, megszavaztatta a szenátusban és meg akarta szavaztatni a kamarával is. Az erdélyi magyar sajtó szerint Bratianuéknek ezzel az volt a céljuk, hogy a Népszövetséget befejezett tények elé állítsák. Bratianuék számításában azonban egy kis hiba csúszott. A magyar egyházak tiltakoztak Angheliescu javaslata ellen és a fenyegető veszedelmre való tekintettel kérték a Népszövetség azonnali közbelépését. Genfben nem felejtették el a februárban hozott határozatot és a Népszövetség ragaszkodott álláspontjához, mely szerint a javaslatot csak megfelelően módosított formában hallandó akceptálni.

A csehszlovák magyar földművespárt a napokban Nagyidán népgyűlést tartott, amelyen Körmendy-Ekes Lajos tartott beszámolóbeszédet. Kifejtette, hogy a demokrácia, amelynek nevében az új európai rendet megcsinálták, csak a bosszúnak és gyűlöletnek szellemét éreztette és rámutatott arra, hogy Csehszlovákia, amely magát a demokrácia őrzőjének szereti feltüntetni, a legnyíltabb módon játsza ki a kisebbségek jogait. A lélek nélküli parlament mellett — mondotta — egy lelketlen kormány szerepel, mely paizsán kifelé a demokrácia jelszavait viseli, mint Svájcot ígér, de módszereiben a legerőszakosabb önkényuralom és a kisebbségek elnyomása tobzódik. A népgyűlésen végül határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint kivánatosnak tartják a szlovenszói magyarság egységfrontjának helyreállítását.

A cseh nacionalizmusnak is megvannak a maga hóbortos kalózai, akik a legnagyobb ábrázatot festik föl a csehszlovák köztársaság egére. A legutóbb Hanus Kufiner, a hírhedt cseh kocatörténész követte el azt a baklövést, hogy az ókori Svájcot is a cseh őskultúra részére annektálta. A svájci lapok természetesen igen mulattak a cseh kocatörténészen, akiknek figurája meglepően hasonlít a mi néhai Horváth Istvánunkhoz, sőt teóriája is egyezik a magyaréval az a különbséggel, hogy amíg Horváth szerint az egész világ magyar volt, magyarul beszélt, addig Kufiner-nál csehek voltak a világ őslakói. A cseh történetész a svájciak szláv eredetét például a következő humoros bizonyítékokkal próbálta elhitetni a közvéleménnyel: Bazel helységnevé a cseh palicá-ból (bot) ered, Chamoni pedig a kamény (köves) szóból. A svájciak tréfán felül megállapítják, hogy ebben a hihetetlen nagyvási mániában benne van a cseh külpolitika alapszínzete is, mely még ma is egész komoly tárgyalásokat folytat Párisban és Varsóval — Ausztria fölöstársáról, amihez az állítólagos történelmi jogot az szolgálhatná, hogy az egész Alsó-Ausztria, Viden (azaz Wien) fővá-

rossal együtt egykor szláv vidék volt, amit a bajorok csak elnémesítettek.

A cseh evangélikusok a legutóbbi gyűlésükön, mint a prágai lapok írják, megtárgyalták azt a kérdést is, hogy Szlovenszókban is létesítenek-e egyházközségeket. Hosszabb vita után

elhatározták, hogy önálló egyházközségeket a cseh evangélikus egyház részére Szlovenszókban nem létesítenek, hanem utasítják a cseh evangélikus egyház szlovenszókói híveit, hogy lépjenek be a szlovenszókói evangélikus egyházközségekbe. A határozat az ugynevezett csehszlovák nemzeti egység ügyét akarja ilyen módon propagálni.

Chamberlain a szovjetet vádolja a kínai zavargások szításával

Pekingben és Sanghaiban kihirdették az ostromállapotot

Londonból jelentik: A kínai helyzetről még mindig olyan hírek érkeznek, amelyek a viszonyokat igen komolyan tüntetik fel. Főleg Kantonban a csütörtöki lövöldözések után nagyon komoly a helyzet. Angol csapatokat küldtek Honkongból Kantonba, a "Helena" amerikai ágyunaszád Honkongból Kantonba indult. Csütörtökön hatszáz amerikai, angol, portugál és indus asszonyt és gyermeket, tekintettel a készülő nyugtalanságra, Kantonból Honkongba szállítottak egy angol gőzöszön.

A legújabb hírek szerint a csütörtöki lövöldözéseket, amelynek egy francia kereskedő áldozatul

esett, kínaiak kezdték. Angol tengerészek viszonzták a puskatütetet. Pekingben nagy tüntetéseket várnak. Sokat kommentálják Chamberlainnek egy kérdésre adott válaszát, hogy a kínai rendzavarások mögött egy másik kormány izgatása lappang. Ezt a kijelentést a szovjetkormány ellen diplomatikusan megszövegezett vádként értelmezik.

Honkongból érkezett távirat szerint az ellenségeskedés kitörése a szembenálló csapatok között a legrövidebb idő kérdése. Az egyes formációk szerint építik állásaikat. Pekingben és Sanghaiban szigorú ostromállapotot hirdettek ki.

Küzdelem a sajtószabadságért

A törvényhozó-bizottság ülése — Az ujságíró-egyesület július 5-ikén tiltakozó népgyűlést rendez Beogradban

A jugoszláviai ujságíró-egyesület központi vezetősége szerdán Zagrebben plenáris ülést tartott, amelyen a vidéki szekciók kiküldöttei is résztvettek. Az ülés a sajtótörvényjavaslattal kapcsolatban a következő határozatot hozta:

— A jugoszláviai ujságíró-egyesület, amely a sajtószabadságért, mint a legnagyobb alkotmányos szabadságért és az ujságírói hivatás gyakorlásának elemi feltételéért küzd, az új sajtótörvényjavaslat ellen az első pillanattól kezdve akciót folytatott. A központi vezetőség együttműködésre hívta fel mindazokat a szervezetteket, amelyeket a sajtótörvény érint. Tiltakozásra és akcióra szólította fel az ország összes társadalmi egyesületeit is, apelált a kormányhoz, a parlamenthez és felhívta a törvényhozóbizottság figyelmét a javaslat alkotmányellenes rendelkezésére. Az ujságíró-egyesület felhívta az egész sajtót, hogy keljen szabadságának védelmére.

— Miután mindennek ellenére ez a javaslat most a törvényhozóbizottság és a parlament előtt van és minthogy a sajtószabadság védelme az egész közvélemény ügye, ezért a jugoszláviai ujságíró-egyesület ebben a sajtószabadságra nézve sorsdöntő pillanatban az egész közvéleményre, a törvényhozóbizottságra, a parlamentre és a királyi kormányra apelál, hogy óvják meg a nemzet számára azt a nagy alkotmányos vívmányt, amely nélkül szabad, alkotmányos és demokratikus kormányzat az államban el sem képzelhető.

A Jugoszláv Ujságírók Egyesülete a zagrebi központi választmány határozata értelmében elhatározta, hogy mindazokkal az

egyesületekkel karöltve, amelyeket a sajtótörvény érint, július 5-ikén, vasárnap Beogradban, a színház előtti téren nagy nyilvános tiltakozó népgyűlést fog rendezni a sajtótörvény reakciós intézkedései ellen.

Markovics volt igazságügy-minisztera sajtótörvényenyhítéséért

A Jugoszláv Ujságíró-Egyesület központi vezetőségének egyik tagja felkereste Markovics Lázár volt igazságügyminisztert, aki a sajtótörvényt tárgyaló albizottság elnöke volt és tárgyalást folytatott vele a sajtótörvényjavaslatról. A tanácskozások során Markovics Lázár kijelentette, hogy minden erejével arra fog törekedni, hogy a sajtótörvény bizonyos rendelkezéseit, amelyeket ő is tulságosan szigorusnak tart, enyhítsék. Igéretet tett arra is, hogy sikra fog szállni az ujságírók és lapkiadók viszonyát szabályozó törvény megalkotásáért.

A törvényhozó-bizottság vitája

A törvényhozó bizottság plénuma csütörtökön folytatta a sajtótörvény vitáját.

A délelőtti ülést Grol Milánnak, az ellenzék vezérszónokának beszéde töltötte ki. Mindenekelőtt általános politikai szempontokból vizsgálja, hogy miért most terjesztette be a kormány a sajtótörvényjavaslatot és hogy azt miért alkották meg ilyen reakciós szellemben. Megállapítja, hogy a benyújtott javaslatnak politikai törvény jellege van. Részletesen foglalkozik a sajtó jog fejlődésével a háború előtti Szerbiában és ismerteti azokat a harcokat, amelyeket a szabadelvű közvélemény a sajtószabadságért sikerrel folytatott. Hosszasan ismerteti ezután a mostani helyzet kialakulásának történetét és a Davido-

vics-kormány bukásának okait. Szerinte a jelenlegi kormányt minden cselekedetében pártérdekek vezetik. A mostani kormánynak — mondta Grol — sem politikai, sem erkölcsi alapja nincs ahhoz, hogy olyan politikai törvényt alkosson, amely évek hosszú sorára szól. A szólás- szabadság joga most már csak primitív emberek közt és csak a Balkánon lehet vita tárgya. Sajtószabadság nélkül az általános választói jog sem képzelhető el. Rámutat arra, hogy a radikális-párt mostani vezetői is küzdöttek valamikor a sajtószabadságért; így Zsikovics Ljuba, a radikális képviselői klub mostani elnöke is az 1903. május 29-iki palotaforradalom után az első közt volt, akik a szabadelvű sajtótörvény megalkotását követelték.

A sajtótörvénynek, — folytatta Grol, — feltétlenül meg kell védenie a monarchia és az uralkodó érdekeit, ebben a tekintetben nincs ellentét az ellenzék és a kormány között. Az ellenzéknek mégis kötelessége kijelenteni, hogy az a mód, a mellyel a monarchia védelmét hangoztatják, nem szolgálja ezeket a nagy érdekeket. A monarchia ügye nem elméleti, hanem konkrét kérdés. A törvényjavaslatnak a közérkölcsök és személyi becsület védelmére irányuló szakasza tekintetében is egyetért az ellenzék a kormánnyal, kijelenti azonban, hogy az ugynevezett revolversajtó nem az ellenzék, hanem a kormány kezében van.

Hangsúlyozta Grol, hogy a családi becsület védelme tekintetében ma sokkal jobb a helyzet a sajtóban, mint a háború előtt volt és akkor mégsem törekedett annvira a szerb törvényhozás a családi becsület megvédelmére, mint ma, amikor a lapok már európai nivót értek el. Komplikálnak tartja azt a módszert, amelynek alapján a lapokat a hatóságnál be kell jelenteni és bár elvben nincsenek preventív intézkedések a sajtó ellen, a gyakorlatban ez mégis fennáll és azt lehet mondani, hogy a javaslat cenzurát rendszerez. A szerkesztőség leltára fölötti zálogioggal szerinte az illetéktörvényt módosítani. Fejtette ki annak az eljárásnak az igazságtalanságát, hogy a jogtalan lapelkobzásért az állam nem fizet kártérítést. Megtörtént, hogy a susaki Novi List című lapot egymásután harminceszer elkobozták, a bíróság azonban minden egyes esetben feloldotta az elkobozást és a lap mégsem kapott kártérítést az államtól.

Srskics miniszter: Az alkotmány szerint a rendes bíróság dönt a kártérítésről!

Grol: Milyen törvény alapján? Srskics: A rendes polgári törvények alapján.

Grol: Ez a törvényjavaslat nem a törvény tiszteletét teremti meg, mint ahogy a miniszter ur mondotta, hanem a törvény terrorját. Az állami alkalmazottakat meg nem érdemelt módon védelmezi a törvény. Ha egy községi pandurt sértek meg, súlyosabb büntetést kapok mintha a Tudományos Akadémia elnökéről irnék valami sértőt. Végül tiltakozik az ellen, hogy olyan időben hozzanak ilyen fontos törvényt, amikor a pártharcok ennyire elmérgesedtek, mint ma.

Grol beszéde után az elnök délelőtti tizenegy órakor berekeszti és folytatását délutánra tűzi ki. A délutáni öt órakor megnyitott ülésén Ajanovics Hamzia muzulmán az első szónok, aki annak a véleményének ad kifejezést, hogy a kormány ezzel a javaslattal meg akarja semmisíteni az ujságíró-kart. Hangsúlyozza, hogy a szerkesztőről szóló szakasz visszaélésekre és zaklatásokra ad alkalmat. A javaslat a miniszter szerint megszünteti a pre-

ventív intézkedéseket, ezt azonban a 23. szakasz megcáfolja. Hivatkozik Markovics Lázárnak erről a kérdésről a *Samoupravna*-ba írt cikkére. A javaslat zálogjogi intézkedése a nyomdai part veszélyeztetési. Tiltakozik a sajtófelelősségnek a nyomdászra való kiterjesztése ellen. Preventív intézkedés a 7. paragrafus is, amely szerint három lappeldányt azonnal a megjelenés után a rendőrségnek kell beszovaltatni. Súlyos hibának tartja, hogy a javaslat megalkotásánál nem hallgatták meg az újságírók véleményét. Kijelenti, hogy erkölestelen a lapokat arra kényszeríteni, hogy közudomású tényeket helyreigazítsanak. Az újságírók felelősségének mértékét túlzottnak tartja, mert *gyakorlatilag az újságíró a tulajdonos rendelkezése szerint sajtó meggyőződése ellenére kénytelen valamit megírni*. A javaslatnak az lesz a következménye, hogy a *becsületese emberek ki fognak válni az újságírásból* és olyanok jönnek a helyükbe, akik a sajtó színvonalát lezüllesztik.

Ajanovics beszéde után az elnök este hat órakor bezárta az ülést.

Megtörtént a döntés

a hajdujárás földék ügyében

Az agrárreform-miniszter a telepeseknek ítélte a vitás parcellákat

A hajdujárás városi bér földék ügyében csütörtökön megtörtént a végső döntés. Csütörtökön délelőtt megjelent Malagurszki Albe polgármesternél a novisadi agrárhivatal megbízottja és közölte vele az agrárreformminiszter határozatát, amely szerint a *bér földék az agrártörvény 14. paragrafusának negyedik szakasza értelmében a telepéseket illetik meg*. A törvénynek ez a szakasza kimondja, hogy vitás esetekben, amikor a föld megmunkálója és a birtokba helyezett földigénylő a termést illetőleg nem tudnak megegyezni, a föld az igénylőt illeti, míg a föld tulajdonosa megkapja a megmunkálási költségeket. Az agrárhivatal kiküldöttje egyben azt is bejelentette Malagurszki polgármesternek, hogy az agrárminisztérium határozatának nyomában érvényt akar szerezni és e végből még a csütörtöki nap folyamán kiszáll Hajdujárásra, hogy a telepesek családokat végleg birtokba helyezze.

Csütörtökön felkeresték a város vezetőségét a hajdujárás bér földek is, akik az iránt érdeklődtek, hogy az agrárminisztérium válaszolt-e már a város szerdai táviratára. A város házában azt a választ kapták, hogy a minisztérium végső döntéséről a város még nem kapott semmi értesítést, és eddig csak az agrárhivatalhoz érkezett végzés intézkedik a vitás földek sorsáról. *Malagurszki polgármester azt ajánlotta a bér földeknek, hogy hatádektalanul menesszenek küldöttséget Beogradba és személyesen kérjék az agrárreformminisztertől bérletüket.*

Ezzel egyidejűleg a bér földek egy része Beogradban járt, ahol Radonics Jován képviselő vezetésével felkeresték Simonovics agrárreformminisztert. A küldöttség a miniszter előtt feltárta a hajdujárás bér föld sérelmét és orvoslást kért. A miniszter válaszában megígérte, hogy minden lehetőséget el fog követni a bér földek érdekében. Minthogy a miniszter válasza után érkezett meg a minisztérium végzése, nincs remény arra, hogy a bér földek visszakapják bérletüket.

Ha a telepesek birtokba veszik a bér földeket, bizottság fog kiszállni a helyszínre, hogy megállapítsa azokat a kártérítési összegeket, amelyeket majd a telepesek tartoznak megfizetni a bér földeknek.

Békeajánlat Abd el Krimnek

Harminc hadihajó áll készen a riff-part blokádjára

A *Temps* malagai jelentést közöl, amely szerint harminc hadihajót összpontosítottak, hogy a *Primo de Rivera* tábornok által tervezett expedícióban álljanak rendelkezésre. Már ki vannak jelölve azok a csapatok is, amelyeket be fognak hajózni és amelyeket már legközelebb Malagába rendelek. Forgalomban vannak egyébként olyan hírek is, hogy a direktórium tagjai között sem az operációk célszerűsége tekintetében, sem pedig egyéb kérdésekben nincs meg az egyetértés és *Primo de Rivera* tábornok, hogy a kínos helyzetből meneküljön, Teutánból Madridba utazott.

Fezi jelentés szerint Versantól északra nyugalom van. A keleti fronton néhány kisebb összeütközés volt a riff-kabilokkal, akiket hátraszorítottak. A hivatalos spanyol marokkói jelentés szerint a spanyol csapatok két oszlopa a teutáni zónában megkezdte a támadást az ellen-

ség ellen. *A riffek újból koncentrálni igyekeznek haderejüket.*

Mint a *Temps* jelenti Madridból, *Echevarrieta* spanyol hajótulajdonosnak az Albuemas-öbölbe tett utazásáról Melillából ezeket jelentik:

Echevarrieta az Abd el Krimmel kötendő békeszerződés alapjául szolgáló és a direktórium részéről jóváhagyott tervei viszi magával.

Echevarrieta — hír szerint — fel van hatalmazva arra, hogy Abd el Krimnek 15 millió pesetát ajánljon fel. Nem tudják, hogy a tervbevett feltételek a riff-terület katonai megszállását magukban foglalják-e. Alap van arra a föltevésre, hogy a riff-területek bányáinak kihasználására a békefeltételek pontosan meg vannak szabva. *Echevarrieta lépése következtében az Albuemas-öbölben a csapatok partraszállítását egyelőre elhalasztották.*

„Csatlakozás” helyett francia orientáció

Mataja külügyminiszter párisi útja fordulatot jelent Ausztria külpolitikájában

Bécsből jelentik: Az osztrák politikai közvéleményt élénken foglalkoztatja dr. Mataja külügyminiszter párisi utazása. Mataja — mint már jelentettük — szerdán délután utazott Párisba és közvetlenül elutazása előtt fontos tanácskozásokat folytatott a kormány több tagjával, továbbá *Seipel* volt kancellárral és a nagynémet párttal, amelyet erősen nyugtalanít a párisi utazás célja. A nagynémet párt tudvalevően lelkes mozgalmat indított Ausztriának Németország-hoz való csatlakozása érdekében.

Közudomású Mataja külügyminiszterrel, hogy ő, mint a keresztényszocialista párt jobbszárnyának tagja, *elene van a csatlakozásnak és épp ezért nem alaptalan az a feltevés, hogy a miniszter a Népszövetség által kijelölt szakértők elé utazása csak ürügy arra, hogy Párisba menjen és ott Painlevével és Briandval közös megoldásról tárgyaljon, mint a csatlakozás és miután Franciaország tudvalevően élesen ellenzi Ausztriának Németország-hoz való csatlakozását, olyan megoldást találjon, amely Ausztria fön-*

maradását és fejlődésének lehetőségét továbbra is biztosítsa.

Annál inkább valószínű az, hogy Mataja külügyminiszter utazására csak ürügy a népszövetségi megbízottak üdvözlése, mert az egyik megbízott még csak a jövő héten fog Párisba érkezni, Mataja viszont már vasárnap vissza akar térni Bécsbe. Feltűnő, hogy az utazás épp annak a napnak estéjén történt, amikor *Benes* expozé mondott Prágában és foglalkozott Ausztriával is.

Mataja hivatalosan is találkozni fog a francia politika vezető államférfiaival, mert a párisi kiállításon levő osztrák pavillonban osztrák estét fognak rendezni, amelyen Mataja be fogja mutatni Ausztria új párisi követét, dr. *Grünbergert*. Ez alkalmattal *Painlevé*, *Briand* és Mataja beszédek is fognak mondani. Általában nem alaptalan az a feltevés, hogy az utóbbi időben egyre erősebb csatlakozási mozgalommal szemben Mataja párisi utazásának az a célja, hogy Ausztria Franciaország felé orientálódjék.

Az orgoványi hős földicsérése bűncselekmény

Kádár Lehel pénzbüntetésre ítélték Héjjas magasztalásáért Héjjas a fővezérség felhatalmazásával gyilkolt

Budapestről jelentik: A budapesti büntetőtörvényszék *Schadl*-tanácsa csütörtökön tárgyalta Kádár Lehel hírlapíró ügyét, aki ellen *büntett földicsérése* címén hivatalból emelt vádat az ügyészség.

Az izsáki rablógyilkosság tárgyalásán 1922-ben történt, hogy a vádlott Zbona csendőrmester azt vallotta, hogy a három izsáki kereskedőt Héjjas Iván parancsára gyilkolták meg és rabolták ki. Kádár Lehel ebből az alkalomból a *Nép* című hírlapban cikket írt Héjjas Ivánról, amelyben megdicsérte és a keresztény magyarság megmentőjének nevezte azért, mert az izsáki kereskedőkön kívül Orgoványban halálra kínoztattott és meggyilkoltatott hatvan embert, akiket a kecskeméti ügyészség fogházából hurcoltak el a Héjjas-különítmény katonái. Zbona vallomása alapján meg is indították az eljárást Héjjas Iván ellen. *Horthy* kormányzó azonban rövidesen amnesztiát adott a hírhedt különítmény-parancsnoknak. Az ügyészség azonban ettől függetlenül hivatalból vádat emelt Kádár Lehel ellen büntett földicsérése címén.

A tárgyaláson Kádár Lehel kije-

lentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Héjjas Iván — mondotta — nem a maga felelősségére követte el azokat a hazafias cselekedeteket, amelyekért az ébredők megbecsülését élvezte, hanem felsőbb utasításra, a fővezérség rendelkezése tiszttartotta meg felhatalommal a Duna-Tisza között. Ezért jelentette ki Héjjas Iván, hogy nem fogad el amnesztiát és ezért tépte össze két héttel ezelőtt az amnesztiáról neki kikézbcsített hivatalos értesítést is.

A vádlott kihallgatása után *Ulain* védő szünetet kért, amelyet a bíróság elrendelt. A szünet után Kádár Lehel a bíróság előtt a következő kijelentést tette:

— Ennek az ügynek tárgyalása során egy ízben már kértem annak bizonyítását, hogy Héjjas Iván felsőbb utasításra cselekedett. Az ügyészség ekkor elutasította a kérelmemet, bár én biztosan tudom, hogy Héjjasnak a fővezérségtől felhatalmazása volt arra, hogy szó nélkül bárkit felelővethet, vagy felakasztathat. A védőmmel való megbeszélés eredményeként most bizonyítás iránti kérelmet nem terjesztetek elő.

Kádár kijelentése után az ügyész elmondotta vádbeszédét, majd *Ulain* védő szólalt föl. A bíróság ezután kihirdette az ítéletet, amely szerint bűnösnek mondja ki Kádár Lehel és ezért félmillió korona pénzbüntetésre ítélte. Az indokolásban a bíróság megállapította, hogy bár Héjjas amnesztiát kapott, a bűncselekmények jellege megmaradt.

Két hét egy bökversért

Költő, aki baromnak nevezi a magyar kultuszminisztert

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék *Törek*-tanácsa most tárgyalta dr. *Liszt* Nándor hírlapíró ügyét, aki ellen az ügyészség vádat emelt *Klebsberg* Kuno gróf közoktatásügyi miniszter megsértése miatt. A *Magyarság* című lap szeptember 18-iki számában ugyanis *A szülő* címmel az új tankönyvekről néhány soros bökvers jelent meg, amelynek egyik szakasza így hangzott:

S a könyv, a kultuszadta könyv,

Ad-e tudást, erőt?

Mint akarom s mint a barom

Ki feltalálta őt.

A *Walesi bárdok* *Klebsbergre* applikált paródiájáért *Liszt* Nándor vállalta a felelősséget, aki azzal védekezett, hogy a vers inkriminált kitételeit nem *Klebsberg* Kuno kultuszminiszterre, hanem a könyv kiadóra értette. A bíróság mégis bűnösnek mondotta ki a vádlottat becsületsértés vétségében és ezért két-heti fogházra és tízmillió korona pénzbüntetésre ítélte el. Az ítélet indokolása szerint a törvényszék megállapította, hogy a vádlott gróf *Klebsberg* kultuszminiszterre értette a sértő kifejezéseket. A vers abban a lapban jelent meg, amely a támadások egész sorozatát intézte a kultuszminiszter ellen, tehát a vádlottnak az a védekezése — mondja az indokolás, — hogy az inkriminált kifejezéseket nem a kultuszminiszterre értette, nem állhat meg. Az ügyész az ítéletben megnyugodott, míg dr. *Liszt* Nándor a bűnösség kimondása miatt fölébvezés jelentett be.

Hivatásos betörők a bíróság előtt

A subotici teherpályaudvar tolvajok

Főtárgyalás a subotici törvényszék

Sorozatós betöréseket és lopásokat követett el egy tolvajsözöveget a subotici szállásokon és a város külső részein a múlt évben. Tizenhat helyen foszogattak, míg végre egy alkalommal amikor a lopott holmit árulták, a rendőrség kezébe kerültek.

A tizenhatosoros tolvajok bűnügye csütörtökön került főtárgyalásra a subotici törvényszéken *Pavlovics* István törvényszéki elnök tanácsa előtt. A vádat *Vasziljevics* Ljuba dr. államügyész képviselte.

A négy vádlott közül: *Gubányi* Sándor és *Kisgátya* Pájo vizsgálati fogságban vannak, míg *Kulundzics* Gusztó és *Gubányi* István szabadlábon védekeztek, azonban a csütörtöki főtárgyalás végén a bíróság *Kulundzics* Pájóval szemben is elrendelte a vizsgálati fogságot és a tárgyalási teremből az ügyészségi fogházba kísérték.

A bíróság elsőnek *Gubányi* Sándort hallgatta ki. Beismeri a terhére rótt tizenhat betörést és lopást. A tekintélyes sorozat *Adam* Róbertnél kezdődik, ahol több ezer dinár értékű holmit lopott. *Kálmár* Jánostól baromfit, *Polyakovics* Ágostontól sonkát, szappant, másoktól gyapjút, ágytollat, fehérneműt, ruhamezőt, szalonnát loptak. A nagy mennyiségben és dus választékban levő lopott holmik között volt egy könyv is, megpedig, — a vádlott szavai szerint — egy »igen nagy történelmi könyv.« — Azért lopott, mert »el volt úzva a ház-

tól. A lopott tárgyakat szétesztették egymásközött és ebből éltek.

A másodrendű vádlott, *Kisgatyá Pál* szintén teljes beismerésben van, míg *Kulundzsics Gusztó* tagadja, hogy részt vett a lopásokban, azonban az első és másodrendű vádlottak a szemébe mondják, hogy velük együtt lopott, sőt több vállalkozásnál katonai fegyvert is hozott, amelyet a betöréseknél, mint kalapácsot használtak. A negyedrendű vádlott *Gubányi István* ellen nem merült fel terhelő adat.

A vádlottak után a nagyszámu károsultakat tanuként hallgatta ki a bíróság és utána meghozta az ítéletet, mely szerint *Gubányi Sándort* 2 évi és hat havi fegyházra, *Kisgatyá Pált* 2 év és három havi fegyházra, *Kulundzsics Gusztót* 2 évi fegyházra ítélte, míg *Gubányi Istvánt* fölmentette.

Ugyancsak csütörtökön ítélezett a bíróság *Nipsics Auguszt* maribori születésű, 25 éves napszámos ügyében, aki ellen az volt a vád, hogy a szubotícai állomáson, a teherpályaudvaron tíz esetben leolmoztott teherkocsikat feltört és tartalmukat megdézsmálta. A vádlott teljes beismerésben volt. A bíróság három évi fegyházra ítélte.

Perics Marinko

haramiavezér büntársai a noviszádi törvényszék előtt

Pénteken kezdődik a főtárgyalás

A noviszádi törvényszék Gomirac-tanácsa pénteken tárgyalja *Perics Marinko*, a hírhedt haramiavezér büntársainak bűnügyét.

A velükibecskerekai államügyészség vádat emelt *Rajin Dusan* kereskedelmi utazó, *Pivarszki István* géplakatos és *Martin János* földműves, becskerekai lakosok ellen, — akik vizsgálati fogságban vannak — továbbá a szabadlábán levő *Vorgics Veljko* földműves és *Terzin Miroljub* mészáros, velükibecskerekai lakosok ellen, mert *Rajin Dusan* 1923 szeptember és október hónapban, bár tudta, hogy a hírhedt rabló, alkos a velükibekindai fogházból megszökött, házába fogadta, vendéglátta és hetekig rejtgette, azonkívül fegyvert és töltényeket adott neki, hogy ennek segítségével újabb rablásokat végezhessen.

Rajin Perics Marinko figyelmét felhívta *Eremics Péter* melencei gazdag földbirtokosra, *Dojkov Drága* és *Kirdly Antal* becskerekai lakosokra s részt kötött ki magának rablottsákmányból.

Perics ki is rabolta *Eremics* és a rablotti értéktárgyakból 600000, 1 aranyórát, 1 arany szelencét és egyéb ékszereket adott *Rajinnak*, aki a *Dojkovnál* ejtett zsákmányból 500000 dinárt kapott.

Rajin Dusan és *Pivarszki István* 1923 december 16-án *Perics Marinko* nevében fenyegető levelet intéztek *Eremics*hez, amelyben 500000 dinár készpénzt, *Pajics Jevától* 250000 s *Lozanic Urostól* 250000 dinárt követelték. *Pivarszki István* 1924 januárban *Perics Marinko*nak, hogy bujdosását és szökését elősegítse, csendőrtisztit ruhát vállalkozással, puskával és lőszerrel adott továbbá *Perics*et *Dojkovhoz* és *Kirdlyhoz* utasította, mint akiknek sok pénzük van. Ezeket *Perics* ki is rabolta és a rabláshoz a *Martin Jánostól* ecélra kapott revolvért használta.

Martin Jánost azzal vádolja az ügyészség, hogy házába fogadta a haramiavezért, revolvért adott neki a rablások véghezvitelére, továbbá *Martin Vorgics Veljko*val 1000 dinárért átvett *Perics Marinkótól* három rablotti tehenét.

Az ügyészség még pénzhamisítással is vádolja *Rajin Dusan*at, *Pivarszki Istvánt* és *Martin Jánost*, akik 1923-ban ezüstdinárokat készítettek. *Vorgics Veljko*nak az a bűne, hogy *Martin Jánostól* megvette *Perics* három rablotti tehenét 100000 dinárért.

Perics büntársainak pénteki főtárgyalása iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Vezérkarával együtt végezték ki az ukrán Jeanne d'Arc-ot

Petljura női hadvezére a kievi forradalmi törvényszék előtt

Rigából jelentik: A kievi orosz forradalmi törvényszék most tárgyalta *Trejko Marusja* asszonynak és nyolc tagu vezérkarának pörét.

A szép *Marusja* öt évvel ezelőtt belépett *Petljura* hetman ellenforradalmi hadseregébe és bátorsága miatt csakhamar bálványozták a kommunisták ellen küzdő katonák. Ukrajnában mint második *Jeanne d'Arc*-ot tisztelték és *Petljura* kihasználva a leány nagy népszerűségét, egész hadosztályt bízott rá, amelynek tényleges irányítását természetesen képzett vezérkari tisztnek véson *Trejko Marusja* huszenegy társával merkedett *Trejko Ivánnal*, *Petljura* seregének ezredesével, megszerették egymást és csakhamar házasságot kötöttek. *Marusja* azonban mint férjes nő is megmaradt a *Petljura* hadseregében és szenvedélyesen folytatta a hadjáratot a bolsevikiek ellen.

Azt hirdette magáról, hogy álmában megjelent előtte *Szűz Mária* és megparancsolta, hogy az istentagadó bolsevikiek ellen irtó hadjáratot folytasson. Ellenlétségeivel szemben kérelhetetlen volt. Ha szovjethivatalnok, vöröskatona, vagy az orosz rendőrséghez tartozó ember jutott a keze közé, irgalmatlanul kivégeztette. Kegyelmet nem ismert, ő maga diktálta az ítéleteket és gyakran magáltozott agyon, vagy akasztotta fel az el-

ítelteteket. Rettegték is *Marusja* nevét és már annak a hírére is, hogy támadásra készül, erős csapatokat vont össze a szovjetkormány a női hetman ellen. Két esztendeig tartottaharcukrán *Jeanne d'Arc* és az oroszok között, amíg elkövetkezett a katasztrófa. Seregét körülfogta az orosz milícia és rendőrség vegyes csapata és véres harcok után vezérkarával együtt elfogták, azután erős őrizet mellett a kievi központi fogházba vitték, ahol szigorított magánzárkában tartották.

A kievi kormányzás forradalmi törvényszéke előtt megtartott főtárgyalágot a hadvezér-lány 1922-ben megisült a vádlottak padján. Három napig tartott a tárgyalás, amelynek lefolyása egész Ukrajnát izgalomban tartotta. A kormány rendkívül szigorú óvintézkedéseket tett ebből az alkalomból és a törvényszék épületéhez vezető összes utakat elzáratta. A harmadik napon kimondták az ítéletet. *Marusját* és vezérkarát halálra, a többi vádlottat pedig fogságra ítélték. *Marusját* nyolc vezérkari tisztjével együtt még aznap ki is végezték és holttestüket éjjel elszállították, de hogy hova, azt a beavatottakon kívül senkisé tudja, mert a kormány attól tart, hogy sirjuk nemzeti zárandoklat célpontja és nyugtalanság forrása lenne.

Görögországban kitört a forradalom

Athénben és Szalonikiben a köztársasági tiszt ligához ragadta a hatalmat — A hadsereg a forradalmárokhöz pártolt A Mihalokopulosz-kormány lemondását követelik

Szünetel a táviró- és telefonforgalom

Beogradból jelentik: A görög fővárossal csütörtökön reggel megszakadt a táviró- és telefonforgalom, mert, mint

Athénből érkező rádiótávíratok jelentik, csütörtökön reggel a hadsereg fellázadt a kormány ellen, elfoglalta a postát, a minisztériumokat és az összes középületeket.

A forradalmárok a jól sikerült puccsról beszámoló rádió-jelentéseikben azt hangsúlyozzák, hogy egész Görögországban urai a helyzetnek.

Az első rádiógrammok után kétséges volt, hogy a csütörtöki puccsot jobboldali, vagy baloldali forradalmárok rendezték-e? A legutóbbi időkben a középpártokból alakult Mihalokopulosz-kormány tartotta kezében a hatalmat és a hadsereg legnagyobb része a köztársasági érzelmi tiszt ligához tartozó tisztek vezetése alatt állott. Az első jelentéseket úgy magyarázták, hogy a Mihalokopulosz-kormány ellen a királypárti, jobboldali tisztek csináltak ellenforradalmat, de a későbbi jelentések megcáfolták ezt a föltevést, ugyanis kiderült, hogy

a forradalmárok élén Pangalosz tábornok áll, a baloldali tiszt lig vezetője,

akinek a neve nem új a legutolsó évek görög történetében. Amikor a háború után a lemondott *Konstantin* fiát, *Sándort* a katonai forradalom elkergette, *Pangalosz* tábornok állt — *Kondilisz* tábornokkal együtt — a monarchiát megbuktató forradalmi csapatok élén. *Kondilisz* és *Pangalosz* ítéltették annakidején halálra és végeztették ki a háborús *Gunnarisz*-kormány tagjait. *Kondilisz* később jobbra orientálódott és le-

gitimista lett. *Pangalosz* azonban megmaradt a baloldali tiszt ligában és résztvett a metaxista-ellenforradalom letörésében. *Pangalosz* a baloldali demokratákat támogatja, akik eddig ellenzékben voltak.

Az eddigi rádiójelentésekből nem tűnik ki, hogy mi történt a Mihalokopulosz-kormányval. Alighanem vidékre menekült, mert *Pangalosz* tábornok kiáltványt bocsátott ki, amelyben a forradalom nevében a kormány lemondását követeli. A kiáltvány főként a kormány pénzügyi politikája ellen emel kifogást és nagyobb takarékosságot helyez kilátásba a jövőre nézve. Mindenesetre — egyelőre — nem lehet megállapítani a Mihalokopulosz-kormány tartózkodási helyét. Szalonikiben nincsenek a kormány tagjai, mert **Szalonikiben szintén fellázadt a hadsereg a kormány ellen Cerulisz tábornoknak, a harmadik hadtest parancsnokának vezetésével.**

A katonai forradalmárok Szalonikiben elfoglalták a postát, vasutat, a kikötőt és az összes középületeket. *Cerulisz* is bocsátott ki kiáltványt, amelyben szintén felszólítja a Mihalokopulosz-kormányt a lemondásra és azt követeli, hogy *Pangalosz* tábornok alakítson kormányt. Athén és Szaloniki között szintén megszakadt az érintkezés és csütörtökön délben még nem tudták Szalonikiben, hogy az athéni helyőrség hogyan viselkedik. Hirt kapott ellenben *Cerulisz* tábornok arról, hogy a janinai helyőrség csatlakozott a forradalmi mozgalomhoz.

A forradalmárokhöz csatlakozott *Hadzsikimakosz* admirális, aki a görög tengeri haderő élén állott és ezzel a flotta is a forradalom mellé állott. *Hadzsikimakosz* tagja volt an-

nak a hármast direktóriumnak, amely az elnökválasztásig a köztársaság élén állott.

Beogradi politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a katonai forradalom kitöréséhez a jugoszláv-görög tárgyalás kudarca is hozzájárult.

Bemutatkozott az új belga kormány
A liberálisok a kormány ellen fordulnak

Brüsszelből jelentik: Az új kormány bemutatkozott a törvényhozás két házában. A kormány nyilatkozat kiemeli, hogy a kormány híven kitart a világháborúteremtette orientálódás és baráti kapcsolatok mellett. *Belgium nem akar egyebet, mint törvényes jövőt, ezért az új kormány ragaszkodik az előbbi kormány külpolitikai irányához.* Javasolni fogja a washingtoni nemzetközi konferenciának a nyolcórás munkanapról szóló egyezményének ratifikálását. Az Amerikai Egyesült Államoknak a hadiadósságok konszolidálására vonatkozó felszólítása következtében a kormány legközelebb hivatalos küldöttséget indít utnak Washingtonba e kérdés szabályozása céljából. Hogy ezeket a tartozásokat konszolidálni lehessen, új adók bevezetésére lesz szükség és a költségvetés egyensúlyát biztosítani kell.

A kamarában a kormány nyilatkozatról élénk vita indult meg, amelynek során a liberálisok kijelentették, hogy az új kormánytól megtagadnak minden támogatást. A katolikusok közül is körülbelül tizen a kormány nyilatkozat ellen fognak szavazni, néhányan pedig tartózkodni fognak a szavazástól. Mindazonáltal a többség biztosítottnak látszik, mert a szocialisták egytől-egyig és a katolikusok nagy többsége a kormány nyilatkozat mellett fogják leadni szavazatukat.

Vitorlás vászoncsónakon Bécsből — Pekingig

A legújabb sportdivat: csónakon a világ körül

Kopp Ferenc és *Hartmann Károly*, a németországi karlsruhei *Neptun* evezősegyet tagjai kezdték meg az új sportdivatot. Ulmból elindulva végig a Dunán, a Fekete tengeren át, Kairót érintve az olasz partokat megkerülve, Génuban akarnak kikötni. *Huszezer* kilométeres utat akarnak megtenni.

Követte őket a bécsi *Weitz Egon*, aki a *Die Stunde* című bécsi lap »faltbot«-ján, a lap nevét viselő reklámszólóval, fényképezőgéppel felszerelve indult neki a Dunának, hogy a Fekete tengeren át a Földközi tengerbe jutva Gibraltárig evezzen.

Hasonló utra vállalkoztak *Killinger Lipót* volt osztrák-magyar főhadnagy és *Zajicsek Hermann* újságíró, akik a »Pleil«-nevű vitorlavászonból készült, összehajtható és a hátán kényelmesen elhelyezhető kis csónakon, amelyre egy filigrán vitorla van felszerelve, június 6-ikán indultak el Bécsből, hogy végig a Dunán, a Fekete tengeren, Konstantinápolyt érintve a Tigrisen, Perzsa-öblön át az Indiai-óceánon Pekingbe jussanak el. Az *Österreichischer Kajakverband* megleghangu ajánló sorában felhívja az evezősegyesületeket, hogy a két merész sportférfit utjukban támogassák.

Killinger és *Zajicsek* szerdán érkeztek Novisádra, ahonnan péntek reggel foly-

tatják útjukat Beograd felé. A vízszoncsónak utasai elmondták, hogy eddig csak Budapesten szakították meg útjukat három napra. Noviszadon egy napot időznek és Beogradban szintén egy-két napot töltenek. Utazásuknak a sporteseményen kívül rekordkísérleti céljai is vannak. Eddig minden utazási napon, a Dunán lefelé 80-90 kilométert tettek meg, nagyrészt vitorlával. Budapesten a Nemzeti Evezős Egylet vendégei voltak. Noviszadon a Danubius Evezős Egylet látja őket vendégül.

Az egész utat három év alatt karják megtenni. A »Piel«-l, amely a müncheni BMW-rajongókban készült és a melyen nagy sikerrel büszkélkedik az angol felírás: »around the world«, az adriai tengelen már tettek próbautat, mely igen jól bevált. Ezidén márciusban Abbáziából indultak el és Veglia, Arbe, Pago, Losina és Sablon cello szigeteket érintve 40 nap alatt Dubrovnikban voltak és ezen az úton kipróbálták a csónakot, amellyel most uton vannak Kína fővárosa felé.

Tárgyalások

Csehszlovákia és Magyarország között a szlovenszkói állampolgárság kérdéséről

Befejeződött a vita Benes külügyi expozéja fölött

Prágából jelentik: A csehszlovák külügyi bizottság folytatta a Benes expozéjához kapcsolódó vitát. A német keresztényszocialisták szónoka kijelentette, hogy Csehszlovákiának Lengyelországhoz való közeledése Németország ellen irányult. Burján kommunista szeméretet vetette a kormánynak, hogy számtalanszor megszegte az alkotmány-törvényt. Hain Kramarz-párti képviselő élesen állást foglalt Ausztriának Németországhoz való csatlakozása ellen, amely rendkívüli veszedelmet jelentene, felvétné a Burgenland kérdését és azt hozná magával, hogy Csehszlovákia határai további 590 kilométeren érintkezzenek Németországgal. Pártja teljesen elhibázottnak tartja Benes akcióit, amely Németországnak a Népszövetségbe való belépését akarja kikényszeríteni, miután szerintük ebben az esetben Németország állandóan napirenden tartaná a Népszövetség előtt a kisebbségi sérelmeket. Hrusovszky (Benes-párti) ezt a kijelentést ügyetlennek minősítette, mert ebből azt lehetne kiolvasni, hogy Csehszlovákiának rossz a lelkiismerete.

Több felszólalás után Benes külügyminiszter válaszolt a vita során elhangzott észrevételekre. Az állampolgárság kérdéséről szólva kifejtette, hogy a szlovenszkói állampolgárság kérdését a békeszerződések definitíve szabályozták. Minthogy azonban a békeszerződések az opció jogáról is intézkedtek, számos gyakorlati nehézség támadt. Így megoldatlan maradt az a kérdés is, hogy mely időponttól számít egyes állampolgárok szlovenszkói illetősége. Erre vonatkozólag több mint egy év előtt javaslatot tett a magyar kormánynak, anire azonban választ nem kapott.

Az Ausztriával való kapcsolatoknak alapja az osztrák-csehszlovák kereskedelmi szerződés. Csupán még a Magyarországgal kötendő szerződés van hátra. Arra az ellenvetésre, hogy Csehszlovákia Európát jövőben is győztes és legyőzött államokra akarja felosztani, azt felelte, hogy ő csupán az 1914. évi események megismétlődését akarja megelőzni.

Egyik német képviselőnek megjegyzésére, hogy azt, ha Ausztria és Németország egyesülni fog, sem erkölcsi, sem elvi szempontból nem lehet kifogásolni, Benes azt mondotta, hogy ennek az egyesülésnek a békéztábor komoly következményei lehetnek. A kisebbségi ügyben szerinte a békeszerződések módját adnak arra, hogy a kormányok több jogot is adjanak a kisebbségeknek, mint amennyit a szerződések biztosítanak. Így Csehszlovákia is több jogot adott az ő kisebbségeinek.

A külügyminiszter expozéját ezután a többség elfogadta.

A földalatti repülőgépek

A hágai nemzetközi döntőbíróóság egymillió aranykorona pénzbüntetésre ítélte Ausztriát hadianyag elrejtése miatt

Bécsből jelentik: Rendkívül bonyolult ügy foglalkoztatja az osztrák külügyminisztériumot, anélkül, hogy a bécsi sajtó eddig tudomást vett volna a dologról.

Közismert dolog, hogy a békeszerződések a legyőzött államokat a megmaradt hadianyag teljes megsemmisítésére kötelezték. Ebből a célból a nagyhatalmak katonai ellenőrző bizottságokat küldtek Berlinbe, Bécsbe, Budapestre és Szófiába. Bécsben a felügyeletet eleinte az olaszok gyakorolták és az ő ellenőrzésük alatt megtörtént az engedélyezett létszám fölött való repülőgépek teljes megsemmisítése is. Később angolok vették át Ausztria katonai ellenőrzését és akkor az olaszok közölték az új delegáció élén állott angol ezredessel, hogy a repülőgépek elpusztítása az ő személyes felügyeletük alatt folyt le. Az angolok ezt tudomásul vették és ezzel az ügy aktái lezárultak, a szövetségesek megállapították, hogy az osztrák kormány mindenben teljesítette a békeszerződésnek idevágó rendelkezéseit.

Nem sokkal utóbb, 1919 tavaszán, Turner Ferenc kávéháztulajdonos kérényt intézett az osztrák kormányhoz arra vonatkozólag, hogy engedélyt kapjon Bécs körüli repülőjáratok létesítésére. A kormány megadta a kívánt concessziót azzal a kikötéssel, hogy Turner a szükséges repülőgépeket az állami anyagleszerelési bizottságtól vásárolja meg. Turner megvette a gépeket a leszerelési bizottságtól, a repülőjáratot be-

vezette, majd ősszel elhelyezte a gépeket az asperni repülőtelep hangárjaiban, ahonnan az aeroplánokat ismeretlen tettesek titokzatos körülmények közt ellopják és Csehszlovákiába csempészték. A megindult rendőri nyomozással egyidejűleg a katonai ellenőrző bizottság is foglalkozni kezdett az ügygel és megállapította, hogy az osztrák kormány megsértette a békeszerződést, mert egész repülőgép-parkot rejtett el az ellenőrzés elől. Az elrejtett repülőgépeket egyik tűzérési laktanya kazamatáiban helyezték el és ezekből a földalatti repülőgépekből vásárolt Turner is. Erre a szövetségek közli ellenőrző bizottság az osztrák kormányt bepanaszolta a hágai nemzetközi döntőbíróóságnál, amely Ausztriára egymillió aranykorona pénzbüntetést szabott ki.

Turner, aki értesült a hágai döntőbíróóság ítéletéről, szintén pert indított az osztrák állam ellen, azzal érvelve, hogy ő jóhiszeműen vásárolta meg a repülőgépeket Ausztriától, az osztrák kormány azonban megtévesztette őt és loptalanul adta el a gépeket. Turner keresetében az annak idején megkötött vételi szerződés érvénytelenítését kéri és egyben valorizálva és kamatostul visszaköveteli az annak idején fizetett összeget, amely mai értékben sok milliárd osztrák koronára rug. A bécsi polgári bíróság a legközelebbi időben foglalkozni ezzel a bonyolult és rendkívül érdekes keresettel.

Anglia követeli Franciaországtól a leszerelési paktum aláírását

Chamberlain külügyi expozéja az angol alsóházban

Londonból jelentik: Chamberlain külügyminiszter az alsóházban expozét adott, amelyben védelmébe vette politikáját. Két okot képeztek — mondotta Chamberlain — a határrevízióra, nevezetesen, ha a békeszerződésben megállapított határ tarthatatlannak bizonyult, vagy pedig, ha a szerződés maga keresztülvihetetlen. Ami Ausztriának Németországhoz való csatlakozását illeti, ennek a kérdésnek ebben a pillanatban semmiféle kormány előtti semminemű aktualizása nincs.

Chamberlain ezután fejtegette, hogy a garancia-paktumnak milyen eshetőségei vannak egy keleti háború kitörésekor. Két eset lehetséges itt. Vagy Németország támadja meg nem provokáltan Lengyelországot, vagy fordítva. Ha Németország a támadó fél, akkor Angliának kötelessége Lengyelországot mint megtámadott felet megvédeni. Ha azonban Lengyelország támadná meg minden provokáció nélkül Németországot és Németország tagja a Népszövetségnek, akkor Németországnak van joga, mint megtámadott félnek, a garancia-paktum értelmében oltalmat igényelni Lengyelországgal szemben.

Hangsúlyozta Chamberlain, hogy a versaillesi békeszerződés megkötésének ideje óta nem volt egyetlen angol kormány sem, amely a biztonsági kérdést ne próbálta volna megoldani. Lloyd George egy angol-amerikai szerződést, egy cannesi szerződést próbált meg, ez meghiúsult. Macdonald a londoni konferencián szintén megpróbált a kérdéshez hozzájárulni. Megszületett a genfi jegyzőkönyv, amely azonban tulságosan messze ment és különben sem volt szabatos. Amikor a jelenlegi angol kormány hivatalát átvette, kénytelen volt ezt a jegyzőkönyvet visszautasítani. Akadtak ekkor Németországban bátor és államférfiai

belátással bíró férfiak, akik mertek becsületesen új kedvezményezéssel fellépni.

Chamberlain ezután az izolációs politikások ellen fordult és hangsúlyozta, hogy a békeszerződések bizonyos kötelezettségeket róttak Angliára. Ami a garancia-paktumot illeti, az angol kormány vállalja ezt a paktumot, vállalja a Népszövetség erkölcsi auctoritása alatt.

Chamberlain most egyenesen Lloyd George felé fordul és emelt hangon szól feléje:

— Ma csak kölcsön paktum lehetséges, olyan államok között, amelyek teljesen egyenjogúak minden tekintetben. Ha Németország belép a Népszövetségbe, akkor egészen természetes, hogy amikor kötelezettségeket vállal ezzel a belépéssel, akkor jogok is megilletik. Ma hiba volna a keleti határ változtatásába belefogni és egy ilyen határváltoztatás csak az esetekben volna lehetséges, ha a két állam között döntőbíróági ítélet alapján, vagy egvességi szerződés alapján merülne fel ennek szüksége.

Beszéde végén Chamberlain belpolitikai ellenfeleit, a munkáspártot és a liberális-pártot kérte, hogy segítsenek a paktumkérdés elintézésében, hogy végül komoly és jelentős lépést tehesse a leszerelés felé. Angliának joga van Franciaországgal szemben azt a követelést támasztani, hogy írja alá a leszerelési paktumot. Németország is, Franciaország is, most rászorulnak angol és amerikai hiteltre, Anglia tehát követelheti, hogy ez a két állam írjon alá olyan paktumot, amely nekik is jó.

Chamberlain késő este újból felszólal és kijelentette, hogy egyetért Macdonald elveivel és ő is azon a véleményen van, hogy nem szabad megengedni, hogy bármelyik hatalom tulsúlyba kerüljön Európában.

Hangsúlyozta, hogy az angol kormány mindent elkövet, hogy a döntőbíróági elv érvényesüljön és hogy a leszerelést végrehajtsák. Kifejezte azt a reményét, hogy Amerika hamarosan összehívja a leszerelési konferenciát, amelyen előreláthatólag sikerülni fog a béke feltételeit biztosítani. Beszélt a francia-lengyel katonai szövetségről és kifejtette, hogy a szerződés nem ad jogot Franciaországnak arra, hogy egy Oroszországgal bekövetkező fegyveres konfliktus esetén csapataival átvonuljon Németország területén. Anglia nem ismeri el egyetlen országnak sem azt a jogát, hogy egy másik ország területén átvonuljon.

Harc közben agyonlőtték Boris bolgár király merénylőit

Gépfegyverekkel megsemmisítettek egy bolgár rablóbandát

Szófiából jelentik: Boris bolgár király ellen — mint emlékeztetés — néhány hónappal ezelőtt merényletet követtek el és kíséretének két tagját a támadók meg is ölték. A merénylők szerdán este, véletlenül, — holtan — kézrekerültek. Éjjel tizenegy óra tájban ugyanis egy katonából és önkéntesekből álló osztag Dimcsev kapitány vezetése mellett Szvetlina és Szusszan között, Haszkovo közelében bekerítették és megtizedelte Ganev Mito ismert rablóvezér bandáját. A banda négy év óta terrorizálta Filippopol és Haszkovo vidékét, a gazdag dohánykereskedőknél tömérdek rablást követtek el, s üzelmeknek a rendőrség és katonaság sok tagja is áldozatul esett.

A banditákkal való harco mintegy két óra hosszat tartott, miközben gépfegyvereket is használtak. A körülrzárt banda teljesen megsemmisült és vezére is elesett. Csak egy banditát fogtak el súlyosan sebesült állapotban. A katonaság részén három katona elesett, két katona és két önkéntes megsbesült. Dimcsev kapitány is könnyebb sebesülést szenvedett. Négy rabló holttestét Haszkovo főterén közszemlére tették ki.

Az agyonlőtt banditák között kető azok közül a rablók közül való volt, akik április 14-én Arabakonaknál megtámadták Boris királyt. Az egyiknél, Banev Vaszilnál, megtalálták a király látszóvétel és Ilcsev természettudósnak az igazolványát, aki a király védelme közben lelte halálát.

Ezenkívül tart a Sztara Planina és Sredna Gora erdőseibe menekült banditáknak üldözése is. Ezek során Bobcsenszki igazságügyminiszter, amint autóján Vercheből Szófiába tartott, Arabakonaknál a harcolók közé került. A banditák azonban visszavonulóban voltak és nem támadták meg a minisztert, aki így sértetlenül megérkezett Szófiába. Ennek a bandának egyik tagját, a kommunista Dimitrov Athanást, letartóztatták. Amikor megsbesült, társai tördöléssel meg akarták ölni, hogy megakadályozzák vallomását. Ez a tervük azonban nem sikerült.

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN“ a neve, kérje mindenütt DEPOT „80A“ DROGERIJA NOVISAD

Kötött selyem blazok és kötött mellények

KLEIN JENŐ, NOVISAD

Fiókok: Senta és V. - Beőkerek

HIREK

Boldogság

A Tudós fáradozásának eredményeiben gyönyörködött. A rakoncátlan folyókat most már gátak közé szorították, az emelkedő vizet malmokat hajtott és drága terheket menesztettek rajta az emberek. A gyermek a kis patak szélén sírt, mert a szél a vízbe dobálta a kis papírhajókat, amelyekkel félnapon át vesződött és a patak elvitte őket.

A hálátlanságon, az emberek gyarlóságán nem szabad megütköznünk; akik elmentek, nem érdemesek a könnyekre; az életet pedig úgy vesszük, amint van — mondta a tudós. És a gyermeknek vérszékek hasadoztak a keblében, mert pár nap előtt összeveszett a legjobban kis paitásával, meg is ütötte és azóta a kis paitás sárga szomorú arcát elhozza minden éjszaka és nézi vele az ő lelkét és ez fáj. Reggel pedig úgy érzi a kis fiú, hogy a szive csak egy fájó vékony cérnaszálon vagy erecskén lóbál a mellében és a szív leesik.

Jövő? — tűnődött a tudós. — nem félek. Gonoszság? Nem félek. Emberek? Harcolok? Nem félek. Isten? Nem félek. Halál? Nem félek. Mosolygott. És a gyötrelmes este előtt csufolódo szemrehányások között hazavezette a síró gyermeket, aki az erdőszélen rémüldözött a fekete veszett kutyáktól.

Mindenre van vigasztalás. Az idő gyógyít. A szomorúságra jön a tavasz, a csalódásra öröm. Az akarát, a munkagyőz, — gondolta a tudós és végignézte a gyárakat, ahol az ő gépei forogtak. Az ajtóban halványan szomorkodott a kisfiú, nem tudta mit tegyen, mert a kis galambját, amit féltő gondnal etetgetett, ellopta a macska.

A tudós ismerte a virágokat, minden csillagról tudott valamit, tudta mi az a víz, mennyire száll a fölhő. — Hátha az anyém volna a hold. — gondolta ágyában este a gyermek. De tudta, hogy hiába megy feléje, a hold is annyi lépéssel hátrál. Aztán eszébe jutott, hogy a pajtásának milyen szép kis ostora van. Ő sohase kap olyant. És eszébe jött, hogy tegnap egy édes, kicsi lánnyal látszott, aki nagyon jó és olyan tiszta és az arca fehér, a ruhája mindig friss és úgy szeretné, ha az most itt volna az ágyában, de ez nem lehet, mert messze lakik tőle és öneki csak a párnát kell simogatni.

A tudós nagy könyvet írt az életről. Az emberek csodálták a szép gondolatokat. És azt is megírta a tudós, hogy senkise boldog. Csak a kisgyermek boldog, mert az még nem ismeri a szenvedést.

Berényi János.

A királyi pár Zagrebben. Zagrebból jelentik: Csütörtökön reggel félkilenckor a királyi pár udvari különvonattal átutazott Zagrebon. A királyi párt a déli pályaudvaron a hatóságok vezetői fogadták. Ofelségeik azonban nem szálltak le a vonatról, hanem magukhoz kérték Srećkovic tábornok hadosztályparancsnokot, dr. Zucco Ivó főispánt és dr. Bedekovic Jankó rendőrigazgatót, akikkel a vonat indulásáig beszélgettek. A királyi családnak a román királyi pár Vinkovcin tervezett találkozása elmarad, mert a román királyi pár egy nappal elhalasztotta utazását. A királyi pár kilenc órákor utazott tovább Bled felé.

A Davidovics-párt bizalmas értekezlete Oszijeken. Hétfőn bizalmas gyűlésre jöttek össze Oszijeken Davidovics-párt vezetői és az összes helyi pártvezetők is képviselték magukat. A párt vezetői közül Davidovics Ljuba, dr. Ribar Iván volt nemzetgyűlési elnök, dr. Kaics Bozsidar, a Da-

vidovics-párti főbizottság főtitkára, dr. Angjelinovics Grgur, dr. Radosavljevic Milos, dr. Mihajlovics Ljuba nemzetgyűlési képviselők, dr. Popps Frigyes beogradi ügyvéd és mások vesznek részt a bizalmas értekezleten.

A román király Blédben. Bukarestből jelentik: Ferdinánd román király csütörtökön este elindult külföldi útjára. A román király először Blédbe megy, ahol Alekszander királynak és Mariora királynénak lesz a vendége, innen Párisba, majd Bagnoles francia fürdőre utazik.

Amerika csökkenti az adóterheket. Washingtonból jelentik: Coolidge elnök legutóbb kijelentette, hogy a kincstári hivatal a decemberben tartandó legközelebbi kongresszusi ülés elé javaslatot terjeszt, hogy az adóterheket 300.000.000 dollárral csökkentsék.

A szombori önkéntes tűzoltóegyesület népnünpölye. Szomborból jelentik: A szombori önkéntes tűzoltóegyesület július 5-ikén nagy népnünpölyét rendez. A nagyarányú program keretében autó-virágkorzó lesz, amelyben résztvesznek az autókлуб tagjai. A városi parkban különféle játékokat rendez az egyesület, este pedig a régi sportpályán tűzijáték lesz.

Nemzetközi sajtókongresszus Beogradban. Beogradból jelentik: Az országos újságíróegyesület felhívást intézett a nemzetközi sajtóföderációhoz, hogy 1926. évi kongresszusát Beogradban tartsa meg. A külföldi újságíróknak egyúttal alkalmat adnának arra is, hogy megismerjék az ország viszonyait.

A rádium áldozata. A rádium-sugaraknak, mint Genuból jelentik, újabb áldozata van. Baer Gusztáv, a zürichi egyetem tanára, a radiológia nagytekintélyű tanára olyan súlyos sérüléseket szenvedett kísérletezései közben, hogy nehéz műtétnek kellett magát alávetnie. A hatvanéves tanár nem állotta ki az operációt és belehalt a sebébe.

Letartóztatták a párisi kínai kommunisták vezérét. Párisból jelentik: Jen-Csung-Sient, a párisi kínai kommunisták vezérét, aki vasárnap kényszerítette a kínai követet, hogy egy okiratot írjon alá, letartóztatták.

Uj gyógyszereszek. Zagrebból jelentik: Fehér Ferenc novisadi és Pauer Ferenc beogradi gyógyszereszek csütörtökön a zagrebi egyetemen gyógyszerész oklevelet szereztek.

Nagy vihar a horvát tengerparton. Susákról jelentik, hogy szerdán este a horvát tengerparton óriási vihar volt, amely a susáki kikötőben milliós károkat okozott. A hatóság mentőakciót indított a károkozott érdekében. — Szlovéniai jelentések szerint ott egyes helyeken szerdán havazás volt.

Tetanus-mérgezésben meghalt egy szentái kereskedősegéd. Szentáról jelentik: Nagy Imre szentái szabósegéd négy héttel ezelőtt meztelen lábbal egy tuskébe lépett. A seb elmergesedett és a napokban már annyira rosszabbodott Nagy állapota, hogy kórházba kellett szállítani. A kórházban csütörtökön tetanus-mérgezésben meghalt.

Uj ügyvédek. Novisadról jelentik: A novisadi felebbviteli bíróság ügyvédjelöltet választott bizottsága előtt csütörtökön dr. Almer Gyula becskerekéri és Brnadić György kikindai ügyvédjelöltek letették az ügyvédi vizsgát.

Torontál-Temes megye új alispánja pénteken veszi át hivatalát. Veliki-Becskekéről jelentik: Krsztics Vasza volt bácskai alispán, akit a belügyminiszter Temes-Torontál megye alispánjává nevezett ki, csütörtökön Veliki-Becskekerekre érkezett, ahol pénteken veszi át hivatalát. Rájics Szvetiszláv, az ujonan kinevezett bácskai alispán még Veliki-Becskekerekén van és hivatala átadása után Beogradba utazik.

Nyári szünet a veliki-becskekerek-i törvényszéknél. Veliki-becskekerekéről jelentik: A veliki-becskekerek-i törvényszéken néhány napon belül letárgyalják a még hátralévő bűnügyeket és a nyári végén megkezdődik a kététhetes nyári szünet. Jovanovic Bogdan törvényszéki elnök, dr. Punic Ivó bíró tanácselnök és Trifunac Bozsidar vizsgálóbíró már szabadágura mentek. A törvényszék elnökét dr. Balla Emil, a vizsgálóbírót pedig Pavlovics Voja bíró helyettesíti.

Mellbelőtte magát a novisadi Nemzeti Színház egyik művésze. Novisadról jelentik: Kalenin Valerian orosz menekült, a Nemzeti Színház tagja a Kralj Petra ulica 29. szám alatti lakásán csütörtök este nyolc órákor öngyilkossági szándékkal revolverrel mellbe lőtte magát. Kalenin Oroszországból való menekülése alkalmával jelentékeny összeget tudott vagyonából megmenteni, amelyet amikor Novisadon letelepedett, egy barátja tanácsára befektetett egy vállalkozásba, amelyben az egész pénze elszűnt. A pénz elvesztése annyira törté, hogy azóta állandóan ivott. Csütörtökön reggel szűz nap mulatott egy orosz menekült egy külvárosi kocsmában, ahol négy nővel ült. A nővére vitte haza lakására. Kaleninnek nővére otthon szemrehányást tett, ami annyira elkésztette, hogy egy óvatatlan pillanatban elővette revolverét és mellbe lőtte magát. A szerencsétlen színésznek Cserehov György dr. tiszt főorvos nyújtotta az első segélyt, aki Klovac Milan rendőrkapitánnyal nyomban kiszállt a helyszínre. Kalenin beszállították a kórházba. Állapota nem súlyos.

A munkásbiztosítók konferenciája. Szarajevóból jelentik: A munkásbiztosító hivatal csütörtöki konferenciáján a pénztárak mérlegének egyensúlyáról hozzászóló tárgyaltak, mert az utolsó évben minden pénztárnál deficit mutatkozott. A vitát csütörtökön nem fejezték be és ezért a konferenciát egy nappal meghosszabbították.

Vasuti felüljárót építenek Novisadon. Dr. Milovanovic Milovan novisadi polgármester és Plavits Nikola városi főmérnök Szubotican tartózkodtak, ahol a novisadi Kamenicai-uti vasuti felüljáró ügyében tárgyalásokat folytattak Matics Szvetiszláv szubotica vasutigazgatóval. A tárgyalások folyamán Matics vasutigazgató megígérte, hogy vasárnap Novisadon utazik és személyesen fog meggyőződést szerezni arról, hogy milyen intézkedések szükségesek a kocsiforgalom zavartalan lebonyolítása érdekében.

A sombori gimnázium érettségi vizsgáinak eredménye. Somborból jelentik: A sombori gimnáziumban most fejeződtek be az érettségi vizsgák. A vizsgára tizenhét rendes és egy magántanuló jelentkezett és ezek közül ketten jeles, tizen jó és négyen elégséges eredménnyel vizsgáztak, két jelentkező pedig megbukott.

Kinevezések. Novisadról jelentik: Az igazságügyminiszter Covic Mladen sombori törvényszéki jegyzőt a sombori ügyészség ügyész helyettesnek, Markovic Zlávko novisadi törvényszéki jegyzőt novisadi bírósághoz bíróknak, Tomasev Szvetiszláv novisadi bíróság jegyzőjét Györgyovics Bozsidar becskerekéri törvényszéki jegyzőt Belackvara törvényszéki bíróká nevezte ki.

Augusztus 16-ika előtt Essen is fölszabadul a megszállás alól. Berlinből jelentik: A Ruhr-vidék kiűritéséről szóló francia minisztertanácsi határozatot pénteken adják át a düsseldorfi főparancsnokságnak. A főparancsnok azután elkészíti az elvonulás tervét, amelyet jóváhagyásra Párisba Foch marsall elé terjesztenek. A kiűrités olyképpen fog megtörténni, hogy legutoljára augusztus 16-ika előtt Essent szabadítják fel a megszállás alól.

Uj bíró. Az igazságügyminiszter Bacsarevics Bogdan törvényszéki jegyzőt a szubotica kerületi törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

Bethlen miniszterelnök felegyógyult. Budapestről jelentik: Gróf Bethlen István miniszterelnök felegyógyult betegségéből. A miniszterelnök pénteken este elhagyja a szanatóriumot.

Pápai kitüntetések a bácskai egyházmegyében. A pápa Egerth Jakab apatini apátplébánosnak és Petényi Ferenc staribecsei apátplébánosnak a »Par Ecclesia et pontifice« érdemrendet adományozta.

Kegyuri bizottsági választás Szomborban. Szomborból jelentik: A szombori keg्यuri bizottság választását szerdán elvégezték. A bizottságba negyven tagot választottak meg a társadalom minden rétegéből.

Befejeződtek a jugoszláv-olasz tárgyalások. Beogradból jelentik: Firenzei távlat szerint a jugoszláv-olasz tárgyalások befejeződtek. Összesen negyvennyolc konvenciót kötöttek, azonban néhány kérdésben nem tudtak megegyezni a bizottságok. Ribarcs Ottokár, a jugoszláv delegáció vezetője emiatt újabb instrukciókat kért és kapott a kormánytól. A további tárgyaláson csapán a zárai autóforgalom kérdése maradt megoldatlanul. Ribarcs a napokban Rómába utazik, ahol Antonijevics jugoszláv követtel a kormány nevében aláírják a konvenciókat.

Nemzeti kisebbségeket védő komité alakult Kopenhágában. Kopenhágából jelentik: Kopenhágában több különböző nemzetiségű emberbarát elhatározta, hogy elismerve a békeszerződés paragrafusait, komité alakít a célból, hogy az állandóan figyelemmel kísérve a kisebbségi sérelmeket, mint a kisebbségek ügyvédje, tisztára jogi szempontból összesen a sértett nemzetiségek segítségére. A komité június 21-én alakult meg és abban jugoszlávok, magyarok, németek, bolgárok, törökök, románok, görögök, lengyelek, csehek és oroszok is helyet foglalnak.

Köln kiűritése ismét napirendre került. Londonból jelentik: Chamberlain az alsóházban beszédet mondott, amelyben bejelentette, hogy rövidesen megtörténik Köln kiűritése. Hangsúlyozta, hogy a Népszövetségnek ellenőriznie kell, teljesítette-e a német kormány azokat a feltételeket, amelyek teljesítésétől függ a szövetséges csapatok kivonulása Kölnből.

Bírói áthelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Nopokoj Rudolf topolai járásbíró a csáktornyai törvényszék kirendeltségéhez helyezte át.

Gyilkosság egy pör elvesztése miatt. Mariborból jelentik: A Ptuf melletti Veliki-Okics községben szerdán este gyilkosság történt. Cafut János földbirtokos legényben pörösködött szomszédjával, Amersics Mihajlovával, aki szerdán elhunyt. Cafut Amersics előlötti elkeseredésében este az utcáról a nyitott ablakon keresztül agyonlőtte Cafutot, aki épen családjával együtt vacsorázott. A gyilkost letartóztatták.

— **Palmar volt szarakanizsai főkapitány átadta hivatalát.** Szarakanizsáról jelentik: Matics belügyi inspektor befejezte Palmar Kálmán volt szarakanizsai főkapitány ellen is a vizsgálatot. Palmart — mint már közöltük — a belügyminiszter felmentette állásától. A belügyminisztérium a főkapitányi hivatal vezetésével ideiglenesen Gavanszki Ivánt bízta meg, aki a hivatalt szerdán átvette Palmar Kálmántól.

— **Magyar-amerikai kereskedelmi szerződés.** Washingtonból jelentik: A napokban aláírták a magyar-amerikai kereskedelmi szerződést, amely a konzuli, kereskedelmi és hajózási kérdéseket szabályozza.

— **Csabrínovics apja öngyilkos lett.** Szarajevóból jelentik: Az elmúlt éjjel Szarajevóban, Bolnicska-utcai lakásán, Csabrínovics Vászta ötvennyolc éves nap-számos, az 1914 évi emlékezetes szarajevói merénylet egyik tettesének, Csabrínovics Nedejkónak édesapja, öngyilkossági kísérletet követett el. Az öreg Csabrínovics, aki az előbbi időben súlyos nyomorban volt, negy revolverlővéssel akart véget vetni életének. Egy golyót a mellébe és három golyót koponyájába lött. Súlyos sebesülésével kórházba szállították. Állapota súlyos és az orvosok nem hiszik, hogy életben fog maradni.

— **Autószerencsétlenség Aninán.** Temesvárról jelentik: A resicai Sängerbund tagjai műkedvelő-előadást akartak Aninán rendezni. Két teherautóval indultak Aninára, azonban Anina előtt az egyik teherautó fékje elromlott, az autó felborult, a bennülők kiestek. Két ember szörnyethalt, egy súlyos sérüléseket szenvedett, tizenötön könnyebben sérültek meg.

— **X. Pius pápa boldoggáavatásának előkészítése.** Rómából jelentik: Az idei Szentév folyamán a szokottnál is sürgetőbb hangzók fel a világ minden tájáról az a kívánság, hogy X. Pius pápa boldoggáavatási processzusa minél gyorsabb lefolyású legyen. *Merry del Val* bibornokhoz, aki ennek az ügynek promótorja, sorba érkeznek a különféle nemzetek főpapjainak, szerzetes rendjeinek, kongregációinak és katolikus intézményeinek feliratai, amelyek kérelmezik a boldoggáavatási eljárás gyors lefolyását. Legutóbb Ausztrália püspökei, francia Kanada ifjusági egyesületei és más testületek intéztek hasonló kérelmet a bibornokhoz.

— **Halálos vadászszerencsétlenség.** Doroszlovóról jelentik: Matics Zsivkó doroszlovói aljegyző kedden délután kocsin vadászatra indult a doroszlovói határba. Amikor a Mosztonga közelébe érték és a kocsin egy gödrön ment keresztül, Maticsnak a saroglyában elhelyezett felhúzott vadászfegyvere a rázkódástól elsült. A golyó szíven találta az aljegyzőt, aki nyomban meghalt. Matics halála a környéken általános részvétet keltett.

— **Betiltották a magyar földművelés-szövetség működését.** Budapestről jelentik: A belügyminisztérium rendeletére betiltották a magyar földművelés-szövetség működését. Csütörtökön délelőtt detektívek jelentek meg Drózdgyőző lakásán és lefoglalták a Szövetség irattárát.

— **Erős Gyula dr. halála.** Budapestről jelentik: Erős Gyula dr. az Apponyi-poliklinika igazgatója, a híres gyermekgyógyász csütörtökön hetvennégy éves korában meghalt.

— **Ujabb halálos ítélet Szófiában.** Szófiából jelentik: A katonai hadbíró-ság az istirai összeesküvés vádlottjai felett csütörtökön hirdette ki az ítéletet. A bűnpör tizenhárom vádlottja közül hetet halálra, a többit pedig súlyos börtönrre ítélte. — A szanatoriumi hadbíró-ság hét földmivestpartit halálra ítélte. — A szófia semmitőszék hét összeesküvő halálos ítéletét jóváhagyta.

— **Szedősztrájk Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradai lapok szerdán mindössze négy oldal terjedelemben és azonos szöveggel jelentek meg. Ennek oka az, hogy a nagyváradai nyomdavidálatok és a munkásság között konfliktus tört ki bérkérdésekben. A lapokat azok a nyomdatulajdonosok szedik ki, akik szakmunkások voltak. Az erdélyi magyar nyelvű napilapok kiadói elhatározták, hogy a nagyváradai napilapokkal való szolidaritásuk kifejezésére a mozgalom befejezéséig kisebb terjedelemben jelennek meg.

— **A noviszdai sorozás.** Noviszdáról jelentik: A noviszdai katonai hatóság felhívása értelmében július 29., 30. és 31-én és augusztus 1-én tartják meg Noviszdán a zsidóiskola tornatermében az ezidei sorozást. Ezzel együtt az 1905 évfolyam eliek továbbá az 1900, 1901, 1902, 1903, 1904 és előbbi évfolyam eliek. A sorozás reggel hétfő órákban kezdődik. A katonai hatóság felhívja a 22—50 év közötti tartalékos katonaköteleseket, hogy a mennyiben tényleges szolgálatra képteleneknek érzik magukat, ezt július 14-ig jelentésük a városházán lévő katonai ügyosztályon.

— **A palicsi telefon.** A következő panaszos levelet kaptuk: Tisztelt Szerkesztő Ur, méltóztassék engem felvilágosítani: indiszkrécio-e az, ha a palicsi központ szórakozottsága folytán végighallgatom Rózenheimné intelmeit, amelyeket Grósz Arabellához intéz a horgolt fuszeklik ügyben? Mint palicsi öslakó, csupa tradícióból, telefonnal rendelkezem. A távbeszélés azonban teljesen illuziózus, mert ez a komplikált szerkezetű ládikó mindenre jó, csak eredeti céljára nem. A gyerekekre még gyakorol némi hatást és ha a kicsi sir. megzörgetjük a csöngetyűt, amely kitűnően pótolja a csönögőt. Azonkívül pedagógiai célokra is felhasználható. A házitánítónk így oktatja a gimnazista fiatalmat:

— Ez a telefon, amely ezer kilométerre is elviszi a hangot. Mi felnőttek ilyenkor összemoszolyunk, mintha csak a hétfelű sárkány meséjét hallanánk. De a mi házitánítónk javíthatatlan fantasztá volt világléletemben.

Telefonmizériák mindig voltak és lesznek, de a palicsi telefon a legelhanyagoltabb telefonja az egész világnak. Ha felhívják, csak félórás keserves rimánkodás után jelentkezik a központ. Félnapos küzdelem árán sikerül összeköttetést találni a szuboticaival, de ekkor egyszerre hárman is beszélnek a tehetséges kapcsolónő jóvoltából.

Tisztelettel:

egy palicsi telefonelőfizető.

— **Polónyi Dezsőt fölmentették a Schandl-féle sajtópörben.** Budapestről jelentik: Szerdán tárgyalta az ítéletábla Degré-tanácsa azt a sajtópört, amelyet dr. Schandl Károly földmivelségi államtitkár indított dr. Polónyi Dezső ellen. A pör azokból az újságcikkekből kifolyólag indult meg, amelyekben dr. Polónyi élesen bírálta és megbélyegezte Schandl államtitkár közéleti működését. A büntetőtörvényszék Tőrekynánácsa két hónapi fogság- és tízmillió korona pénzbüntetésre ítélte Polónyi Dezsőt, akit azonban a tábla az elsőfokú bíróság ítéletének megsemmisítésével a vád alól fölmentett.

— **Halálos szerencsétlenség.** Noviszdáról jelentik: Jevenszki Nesztor turjai földművest megbokosodott lovai összerugdosta, szerencsétlenül járt földművest behajlították a noviszdai kórházba, ahol csütörtökön meghalt.

— **Utonállás.** Szentáról jelentik: Szerdán éjjel ismeretlen tettesek megátámadták Markovics Iszó kereskedősegédet s véresre verték. Markovics feljelentést tett támadói ellen a rendőrségen.

— **Mac Millan expedíciója az északi sarkra.** A Spitzbergákról jelentik: A Silmer szénszállító hajó július 4-én a 25. számú repülőgéppel Osloba érkezik. Amundsen és kísérei is a hajó fedélzetén lesznek. Amundsen északsarki expedíciója ezzel véget ér. Mac Millan expedíciója, amely voltaképpen Amundsen fölkeresésére indult el, már napok óta uton van az északi sark felé az amerikai kormány támogatásával. A kormány értesítette az expedíció vezetőjét, hogy szerelje fel az expedíciót az amerikai tengerészetnél használatos rádiókészülékkel, különben megvonja tőle támogatását.

— **Halálos autóbalesés Velikakikindán.** Megirtuk, hogy e hó 9-én Velikakikindán Sziráky Erzsébet tiz éves kislányt Csudán Pero autója elgázolta. Csudán a megindított eljárás folyamán tagadta, hogy a gyermeket ő gázolta el és tanuka hivatkozott, akik azt bizonyították, hogy mikor autójával Mokrin felé ment Sziráky Erzsébet az uton aludt. A baleset vizsgálat során beigazolást nem hogy a gyermeket nem Csudán Pero, hanem a beográdi 454-es számú autó sofförje, Stevan Vasziljev gázolta el. A vizsgálóbíró a sofför ellen megindította az eljárást.

— **Birák és ügyvédek társasvacsorája Palicson.** A suboticai birák és ügyvédek társasvacsoráját e hó 28-án, vasárnap este félkilenc órai kezdettel tartják meg Palicson, az Abbazia nagyvendéglőben. Akik a társasvacsorán résztvenni szándékoznak, jelentésük ezt be szombat délig *Dimitrijevic* Drágo dr. ügyvédi irodájában.

— **Nem találták meg Rónainé értéktárgyait.** Budapestről jelentik: A rendőrség most már hetek óta keresi azokat a jelentős összegeket, amelyeket Rónai Nándorné, a zseniális szélhámosnő hiszékeny áldozataitól kicsalt, azonban a keresett értékeknek még csak nyomuk sincs. Hozzávetőleges számítás szerint Rónainé körülbelül hét milliárd koronát csalt ki áldozataitól és ebből a hatalmas összegből alig másfél milliárd koronával tud elszámolni. Rónainé minden valószínűség szerint olyan helyre rejtette az értékeket és ékszereket, ahonnan kiszabadulása után mindenkor könnyen megszerezheti.

— **Eljegyzés.** Herbert Irénke és Szügyi József Kula jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Csalásért letartóztatott dobrovoljacok.** Noviszdáról jelentik: A vukovári ügyészség család miatt vádat emelt *Pikula Györgye* és *Rulja Triško* neveszei (hercegovinai) dobrovoljacok ellen, akik a gróf Eltz-féle negoslavini (szerémségi) uradalomból 9—9 holdat kaptak. A két dobrovoljac megvesztegett *Jovanovic Bránko* volt negoslavini községi jegyzőt, aki a két dobrovoljacnak rendelkezésére bocsátotta a községi bélyegzőt, amelyek felhasználásával további hat dobrovoljac részére 54 hold kiutalását kérték. Az 54 holdat meg is kapták és az azonnal 108.000 dinárért *Bengulac Nenad* vukovári lakosnak eladták. Az Eltz-uradalom jószágigazgatósága feljelentésére a két dobrovoljacot letartóztatták.

— **Zárt tárgyalás Prónay és Nagy Pál pörében.** Budapestről jelentik: *Prónay Pál* a múlt év elején nyílt levelet írt *Nagy Pál*hoz. A nyílt levél miatt Nagy Pál és a honvédség tisztikarának megértelemzése miatt eljárás indult *Prónay* ellen, akit az elsőbíróságon rágal-mazás miatt ítélték el egy millió koronára fő- és 500.000 korona mellékbüntetésre. A budapesti tábla zárt tárgyaláson foglalkozott az ügyvel. *Prónay Pál* a tisztikár megsértésének vádját alól felmentette, *Nagy Pállal* szemben azonban bűnösnek mondotta ki és ezért egymillió korona fő- és 500.000 korona mellékbüntetésre ítélte. Az indokolást zárt tárgyaláson hirdették ki.

— **Életfogytiglani fegyházra ítélte szlavóniai rablóvezér.** Osijekről jelentik: Az osijek-i törvényszék csütörtökön tárgyalta *Turkovic* Ferenc huszonnégy éves erdömunkás bűnyűjét, aki 1923-ban *Perkovic* Istvánnal és *Celics* Mirkóval rablóbandát alakított és *Csaruga*-val egyidőben végigfosztogatta egész Szlavóniát. *Perkovic*ot nem tudták elfogni, *Celics* pedig a vizsgálati fogságban meghalt. *Turkovic* a csütörtöki tárgyaláson hat rablást és egy gyilkosságot ismert be. A törvényszék életfogytiglani fegyházra ítélte. Az ítélet kihirdetése után *Turkovic* a következőket mondotta: „Hála Isten, nem fogok lógni!”

— **Leskova asszony bucsufellépte Noviszdán.** A noviszdai Nemzeti Színház drámai együttesének főerőssége *Leskova* asszony beograd Nemzeti Színházhoz szerződött és június 30-án, kedden utoljára a noviszdai színpadon. Ez alkalommal sokegyre lesz, amelyen négy francia egyfelvonásos kerül színre.

— **Szerencsétlenség hajítás közben.** Noviszdáról jelentik: *Kotai* István szoborbrani azeri kocsián a vasúthoz hajtott. Utközben a lovak megvadultak a kocsit felkötötték. *Kotai* a kocsiból kifordította. *Kotai* a fején súlyos sérüléseket szenvedett. Bevitte a noviszdai kórházba. Állapota súlyos.

— **Elítélt rabló.** Noviszdáról jelentik: A noviszdai törvényszék csütörtökön tárgyalta *Stokics* Szilvó rumunkai uccai árs bűnyűjét, aki rablásáért miatt került a bíróság elé. *Stokics* ugyanis 1922 június 13-án a rumunka-csatornán megállította *Pecskai* András csupa golyó és kiakarta fosztani. *Stokics* tagadta a vádat, de a tanuk ellene vallottak. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után *Stokics*ot kilenc havi börtönrre ítélte. Az ügyész megnyugodott, a vádlott felebezett az ítélet ellen.

— **Sztrájkba léptek a párisi postások.** Párisból jelentik: A párisi posta alkalmazottai sztrájkba léptek. A sztrájkhoz csatlakoztak a levélhordók is. A munkabeszüntetésnek az az oka, hogy a postások nem kapták meg a kért drágasági pótlékot.

— **Letartóztatott utonálló.** *Andrasic* János negyvenöt éves suboticai lakos csütörtökön délelőtt a városban járt, ahonnan tizenegy óra tájban indult vissza a Napnyugati ugarokon lévő lakására. Amikor a Sombori-uti gabonapiac térhez ért, eléje ugrott egy suhanc és késsel a hasába szurt. *Andrasic* nyomban összesett. Az ismeretlen suhanc eltűnt a Kálvária mögött. Értesítették a mentőket, akik *Andrasic*ot beszállították a kórházba. Az orvosi vizsgálat alkalmával megállapították, hogy kés mély sebet vágott a gyomor-falban és életveszélyes sérülést okozott. A történetéről értesült a kisbajmoki rendőrség és nyomozást indított a tettes kézrekerítésére. Csütörtökön elfogták a szurkálót *Romoda* József tizennyolc éves kisbajmoki csavargó személyében, aki verekedések miatt már többször volt a rendőrség foglya. *Romoda*t letartóztatták és kihallgatása után átkísérték a suboticai ügyészség fegyházába.

— **A halottak szájából kilopta az aranyfogakat.** Pozsonyból jelentik: A rendőrség letartóztatta *Brezina* Jarosláv kórházi szolgát, akiről kiderült, hogy hosszabb idő óta lopkodja a kórházban boncolásra kerülő hullák szájából az aranyfogakat és az így szerzett aranytömeeggel rendszeres kereskedést folytatott.

— **Akácfa-tolvaj a bíróság előtt.** Noviszdáról jelentik: *Ovgyin* Juon hladi-moraviai földműves az országuton hat akácfa kiugrott és hazaszállította. A pancsevi törvényszék *Ovgyin*ot hat havi börtönrre ítélte, a noviszdai ítéletábla a büntetés két hónapi fogsággal szálította le. A bűnyűt csütörtökön tárgyalta a semmitőszék, amely a vádlott semmitősi panaszát visszautasította.

Az angol kormány szívesen látná Oroszországot a nemzetek szövetségében. Londonból jelentik: A szakszervezeti kongresszus képviselőinek tanácskozása során Chamberlain a többi között a következőket mondotta: Igen nagy jelentőségű, hogy a kereskedelmet egyáltalában ne korlátozzák semmiféle diplomáciai intézkedésekkel. Oroszország, ha akarná, Nagybritanniával szemben fennálló kereskedelmi mérlegét áruvásárlás révén tetemesen kibővíthetné. Chamberlain hozzájárult a miniszterelnök ama kijelentéséhez, hogy az angol kormány szívesen látná Oroszországnak a nemzetek szövetségébe való belépését.

Tüntetés a német birodalmi gyűlés folyosóján. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés folyosóján szerdán olyan viharos jelenet játszódott le, amintőre a birodalmi gyűlés történetében még nem volt példa. Az értékmegállapító szervezetek mintegy hetven tagjának sikerült a parlament folyosójára jutnia és a német nemzeti képviselőket keresték, hogy számot kérjék tőlük a legutóbbi választások előtt tett, de be nem váltott ígéretüket, hogy az értékeket az egész vonalon magasabban fogják megállapítani. A német nemzetiek a tüntetés alatt sehol sem mutatkoztak. Erre súlyos fenyegetések mellett a német nemzetiek vezérét akarták látni és kijelentették, hogy ha a házba jön, lelővik. Mindez a legnagyobb lármában történt és órákig tartott az izgatott jelenet, mert a parlament alkalmazottai nem akarták az elkeseredett embereket erőszakkal eltávolítani. Később megjelent egy centrum-párti képviselő közöttük és megnyugtatón igyekezett őket, de beavatkozását visszautasították. A kommunisták arra használták fel ezt az alkalmat, hogy híveket toborozzanak maguknak. Megjelentek a folyosón és a felizgatott emberekhez beszédet tartottak, amelyben a kommunizmushoz való csatlakozásra hívták fel őket.

Dr. Gross Mór orvosi rendelését megkezdte Rogaska Slatinán (Rohitsch Sauerbrunn) Hotel Posta.

Női- és gyermekfehérneműt a legújtanysabb áron a »Dama« fehérneműszalon készíti Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

Folyó hó 28-án délután Sári-pusztán (Baba-pusztai állomás) próba szántás lesz bemutatva Fordson traktorral 4 és 5 vasú környű ekékkel. A délutáni 3 órai vonatnál az érkezőknek kocsik állnak rendelkezésre. Pfeiffer és Bašić Bajmok

KINTORNA

Kohn leül ebédelni. Amikor a felesége behozza a húst, így szól:

— Samukám, a leány odaégette a sültet, de azt mondja, hogy téged egykét csókkal ki lehet békíteni.

— Jól van — szól Kohn — küldjed be.

Egy rendezetlen telekezetű vajdasági kereskedő nagy társaságban elmeséli, hogy néhány évvel ezelőtt milyen kalandja volt Budapesten az ugynevezett felelőtlen elemekkel.

— Aránylag nagy szerencsém volt — mondja — a dolog tudniillik úgy történt, hogy egy éjszaka gyanútlanul megkérdeztem egy fiatalembertől, hány óra van? Fejbeütött a gummibotjával és társai röhögése közben kedélyesen felelte: „Egy“.

— Miért nevezi ezt nagy szerencsének? — kérdezik.

— Képzeld el, hogy mi történt volna, ha egy órával hamarabb kértem, hogy hány óra van?

Fogorvosnál.
— Parancsolja nagyságos asszony kéjgázzal a kezelést? — kérdi az orvos.
— Nem. Gyászban vagyok.

Csendes indemnitási vita a magyar parlamentben

Magyarországnak kereskedelmi szerződések megkötésére van szüksége

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén folytatták az indemnitási javaslat vitáját. Az első felszólaló Esztergályos János, aki Magyarország jelenlegi súlyos gazdasági helyzetéért a kormányt teszi felelőssé. Kijelenti, hogy a kormánnyal szemben bizalmatlan, mert nem demokratikus politikát folytat. A forgalmi adórendszer kárhóztatja. A javaslatot nem fogadja el.

Tamási József beszédében üdvözi a forgalmiadó leszállítását. A javaslatot elfogadja. Utána Drózdly Győző szól fel. Kijelenti, hogy a kormány tönkreteszi a falut és a földmives egyesületek működését megnehezíti, amire példának felemlíti az országos földmives szövetség működésének és a „Magyar Ugar“ betiltását. A javaslatot nem fogadja el.

Beck Lajos felszólalásában a súlyos adóterhekről beszél. Hangsúlyozza, hogy az országnak kereskedelmi szerződések megkötésére van szüksége. A Romániával megkötendő kereskedelmi szer-

ződések irányuló tárgyalások megkezdését sürgeti.

Szeder Ferenc rövid felszólalása után Kéthly Anna a munkásnyomorról beszél, ugyszintén Pikler Emil is, aki a nagy munkanélküliséget csseteli és hangsúlyozza, hogy a dolgozó munkások kevés bért kapnak.

Pataki Dénes: Mennyit kapnak a szakszervezeti felhajtók?

Pikler Emil a javaslatot nemfogadja el. Rotenstein Mór polemizál ezután Eckhardt Tibor szerdai beszédével. Védelmébe veszi az Ujságírók Egyesületét, amelynek joga volt tiltakozni az Ujság jogtalan betiltása ellen. A legutóbbi eseményeket nem a sajtó idézte elő.

Felkiáltások a jobboldalról: Erről lehetne beszélni!

Rotenstein az indemnitási javaslatot nem fogadja el.

Az elnök ezután este hét órakor be-rekesztette az ülést.

SPORT

A Simmering csütörtökön értesítette az SzMTC vezetőségét, hogy szombaton érkezik Suboticára. A csapattal jön Meisl Hugó, az osztrák futballszövetség világhírű kapitánya is, aki a Bácska-Simmering mérkőzést fogja levezetni. A Simmering a következő csapatot állítja ki a szuboticiai csapatok ellen: Dant — Hauswirt, Éra — Baumgartner, Dumser, Kurz — Virth, Dimbauer, Horváth, Danis, Urban. Tartalék: Erlich, Novák. A csapatból hiányozni fog Aigner a válogatott kapus, akít betegsége akadályoz a turán való részvételben. A Szuboticán szereplő együttesben egyébként négy válogatott játszik: Kurz, Horváth, Danis és Urban. A csapat legiobb része a csatársor, amelyet a briliáns technikájú Horváth irányít. A halvesorban a válogatott Kurz mellett a jobboldali fedezet Baumgartner a legjobb, a védelemnek pedig Hauswirt az oszlopa. A szuboticiai egyesületek a Simmeringet és Meisl Hugót ünnepélyesen fogják fogadni.

Bíróvizsgák Szuboticán. A szuboticiai bírótstület felhívja mindazokat, akik bíróvizsgát óhajtanak tenni, hogy a bírótstület hivatalos helyiségében (Narod-kávéház) június hó 29-én délelőtt tíz órakor jelenjenek meg. Egyben felhívja a bírótstület azokat, akik még nem fizették meg a száz dinár vizsgadíjat, hogy azt fizessék ki és egyuttal hozzák magukkal az igazoló írásukat arról, hogy öt mérkőzést levezettek és három ízben tacesbíráskodtak.

(Bécs) National Montevideo—Rapid 2:1 (2:1). Az uruguayi csapat főlényesen győzött.

Kihirdették a budapesti futball vesztegetési pör ítéletét. Budapestről jelentik: Az MLSz fegyelmi hatósága kihirdette az ítéletet a másodosztályú futballcsapatok vesztegetési ügyében. Az ítélet szerint Zimmermant, a KTE játékosát a játéktól örökre eltiltották. Pruha II. és Lipthay játékjogát két évre felfüggesztették, Meister II. játékjogát pedig egy évre. Strasser Jenőt, a KTE intézőjét minden tisztségviselésétől örökre eltiltották, Ossinger, Meyer és Palor KTE vezetőségi tagokat pedig két évre. Kopácsi (TTC) játékjogát hat hónapra függesztik fel. Weisz Fülöpöt, a TTC igazgatóját, tisztségviselésétől két évre tiltották el. Csihula (Husos) játékjogát negyedévre függesztik fel. Modyl Ferencet, a Husosok intézőjét két esztendőre tiltják el tisztségviselésétől. Vágó Józsefet, Pataki Vilmos elnököket pedig örökre, mivel az MLSz elnökségét meg akarták vesztegetni. Az egyesületekre nézve a fegyelmi bizottság azt fogja javasolni az intézőbizottságnak, hogy a TTC összes eredményeit semmisítse

meg és a klubot bajnoki pontjaitól fosz-sza meg. Hasonlóképpen büntesse a Husosokat is, de ezenkívül függeszse fel félévre a Husosok játékjogát játékos átigazolási jogával együtt. Az Ékszerészek játékjogát egy évre függeszsek föl, ami azt jelenti, hogy bejutnak ugyan az elsőosztályba, de miután egy pontot sem szerezhetnek, egy év után újból visszakerülnek a második osztályba.

KÖZGAZDASÁG

Jugoszláv—magyar kereskedelmi kamara alakul Budapesten

Az S. H. S. királyság és Magyarország vezető gazdasági köreibben már régóta mozgalom indult meg, hogy a két szomszédállam kereskedelmi és gazdasági kapcsolatainak előmozdítása és a kölcsönös érdekek védelme céljából jugoszláv-magyar kereskedelmi kamarát létesítsenek. A kamarának mindenképp előt az volna a célja, hogy a két állam kivitel és behozatali forgalmának megkönyvitése végett a kereskedelmi és vámszerződések megkötésénél közreműködjenek és Magyarországnak Jugoszlávián át az Adria felé, valamint az S. H. S. királyságnak Magyarországon át a többi külföldi államok felé irányuló vasúti szállításait is előmozdítsa.

Magyarországon már a múlt évben megindult az akció a kamara létesítésére, de akkor a mozgalomnak az élen egy érdekesoport állt és emiatt a magyar kereskedelmi minisztérium nem járult hozzá annak megalakulásához. Most Szurday Róbert, a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének elnöke áll az akció élen és csatlakozásukat jelentették be a Jugoszlávia felé irányuló exportban érdekelt magyarországi tekintélyes vállalatok is, úgy, hogy a magyar kormány ezt az alakulást kétségtelenül jóvá fogja fogyni. A jelek szerint ez a kamara már a közel jövőben meg is kezd működését.

Ezzel egyidőben Beogradban és Noviszadon is akció indult meg jugoszláv-magyar kereskedelmi kamara létesítésére, amely a budapesti kamarával párhuzamosan folytatná munkáját.

A Sztarakanizsai Onsegélyző Szövetkezet új elnököt választott.

Starakanizsáról jelentik: A Sztarakanizsai Onsegélyző szövetkezet nagygyűlésén a nemrég elhunyt Tóth József bácskai földbirtokos helyett Huszagh István nyugalmazott főjegyzőt választották meg elnöké.

A budapesti gyors csatlakozása Bánát felé. Velikihecskerekről jelentik: A Budapestről 14 óra 55 perckor Subo-

ticára érkező gyorsvonatnak csatlakozása van Románia felé, azonban az utasoknak nincs idejük a csomagok elvállalására és a jegyváltásra. A bánáti kereskedelmi és iparkamara most beadvánnyal fordult a külkereskedelmi minisztériumhoz, hogy Suboticáról Románia felé induló 502-es számú vonatot husz perccel később indítsák és így adjanak időt a Budapest felől érkező utasoknak az átszállásra.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. június 25.

Budapest deviza 1224—1232, valuta 1204—1226.
Prága deviza 58,375—58,875, valuta 58,54—59,04.
Berlin deviza 7215—7235 milliárd márka, valuta 713—717 milliárd márka.
Bécs deviza 1224—1228, valuta 1222—1228.
London deviza 281.

Zürich, jun. 25. Zárlat: Páris 23,75, London 270,35, Newyork 515, Brüsszel 2365, Milánó 19, Amsterdam 206,55, Berlin 122,50, Szófia 370, Prága 15,25, Varsó 99 1/2, Budapest 72,50, Beograd 8,90, Bukarest 2,40, Bécs 72,55.

Beograd, jun. 25. Zárlat: Páris 2,67, London 282, Genf 11,25, Milánó 214,75, Berlin 13,81, Bécs 8,1756, Prága 172, Bukarest 26,75.

Zagreb, jun. 25. Zárlat: London 281,25—284,25, Newyork 57,60—58,40, Milánó 214,15—217,17, Berlin 13,79—13,945, Bécs 811,5—823,5, Prága 171,05—171,45, Zürich 1123—1133.

Noviszadi terménytőzsde, jun. 25. A mai tőzsenapon további lanyha irányzat mellett a forgalom is csekély volt. Tengeri árszámok: VII. K. D. 185,—, bánáti duna hajár R. K. 122,50, beczma az Brcskai L. 110,—, az Brcskai 210,—, Liszt becskai 0,637,50. Forgalom: tengeri 3600 q, liszt 100 q.

Szentai gabonaárak. Szentáról jelentik: A csütörtöki gabonapiacon a következő árak szerepeltek: Buza 420 dinár, újbuza 275 dinár, árpa 200 dinár, sörárpa 230 dinár, tengeri 170 dinár, vasut-ra szállítva 160 dinár, hajóra 170 dinár, júliusi—augusztusi 175 dinár, zab 200 dinár, bab 320 dinár, repace 445 dinár, rozs 215 dinár, muhar 250 dinár, heremag 1120 dinár, liszt 0-ás 6 százalék dinár, 2-es 640 dinár, 5-ös 600 dinár, takarmányliszt 240 dinár, korpa 215 dinár.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 227 (—10), Bogojevó 320 (—9), Vukovár 252 (—1), Palánka 256 (—10), Noviszad 236 (—8), Zemun 184 (+1), Pancsevo 154 (—), Smederevo 263 (—1), Orsova 212 (—4), Dráva: Maribor 122 (—2), Zákány 10 (—10), Donji Miholjac 170 (—24), Oszlak 206 (—24), Szarajevó 80 (—79), Sisak 145 (—30), Jasenovac (—), Bród 278 (—7), Samac 70 (—4), Mirovica 232 (+21), Beograd 122 (—), Tisza: Becsej 46 (—), Töl 200 (—4), Kupa: Karlovac 150 (—88), Sava: Novi 68 (—2), Vrbas: Banja Luka 74 (—2), Bosna: Doboj 46 (—2), Drina: Zvornik 18 (—2), Morava: Csuprija 76 (—8).

Beiratkozn a gyors- és gépiró iskola 2 éves tanfolyamára, június hó 28-án vasárnap, 29-én hétfőn délelőtt 9—12 óra között és 30-án kedden délután 5—6 óra között lehet. A tandíjmentességre igényt tartók a jelentkezés sorrendjében vétetnek fel. VI., Petrogradska ul. 27.

FREUD ÖNÉLETRAJZA

Irta: Szilágyi Géza

I.

Nincs politikus, bármennyire legelőll állana is az aktualitás legjobban megvilágított homlokterében és nincs színműri, akármilyen nemzetközien hangos is hírneve, akit manap világszerte többet emlegetnének, mint Freud Zsigmondot: a lélektan és idegyógyításnak legtöbb rajongástól körültömjénezett és legtöbb gyűlölettől körülviharzott, de a nemtörődomség közönyével már senkitől sem mellőzhető tudását és művészt.

Freud a pszichoanalízisnek maga megalkotta és folyton tökéletesített módszerével mélyebbre juttatott bennünket az emberi lélek ismeretében, mint bárki más ő előtt.

Hatása páratlanul forradalmi. Freud óta az ő lélekelemző módszerének segítségével hatalmunkban van, hogy jobban és teljesebben, mint eddig bármikor, megismerhessük azt, aminek megismerésére nemcsak örök tudásvágyunknak kielégülésre szomjazása sarkal, hanem aminek gyökeres megismerése számtalan kórság megelőzését, tömérdek betegség meggyógyítását, rengeteg egészségtöke épségbentartását biztosítja: az emberi lelket. Freud óta nem kevetes frázis csupán, hanem megvalósítható intelem az ó-görög bölcsnek életelve: Ismerd meg tenmagad!

II.

Már sokan írtak Freudról kisebb-nagyobb életrajzot. Mest azonban ő maga — szépirodalmi mértékkel mérve is a legjobb német stilszták egyike — fölébe került minden eddigi biográfusnak, megírván önéletrajzát. *Grote* hallei egyetemi tanár többkötetes munkát szerkesztett (*Die Medizin der Gegenwart in Selbstdarstellungen*), amelynek tágas keretében a jelenkor orvostudományának reprezentatív képviselői maguk mondják el életük folyását, ismertetik tudományos munkásságukat és összefoglalják mindazt, amit újszerűnek ítélnék és haladásnak értékelnek tanításukban. Az önbírálatba keretezett önarcképeknek ebben a sorozatában a szerkesztőnek természetesen helyet kellett juttatnia a nemcsak a jelenkori, hanem a jövő orvostudomány történetéből is többé el nem tűnő és el nem tüntethető Freud önéletrajzának is. Aki szerzője ennek az ötvenkétoldalas írásnak, amely mondatokba életeredmények, jelzőkbe sorsfordulatok beletömörítésének mesterműve, olyan tudós, aki a legnehezebbre, az önmagával szemben való őszinteségre, akarja rászoktatni a kulturától tömérdek hazugságra rákényszerített és tulnevelt embert. Az őszinteség mestere önéletrajzában is a meztelen lélek Amerikájának Kolumbusza. Nem esik az önéletrajz írók leggyakoribb hibáiba. Nem követi

azokat, akik szándékosan és tudatosan hazudnak: opportunizmusból, erkölcsi és anyagi érdekekből, hiúságból, maguk és mások iránti gyöngeségből és gyöngeségből, kedveskedésből és elnézésből, mások iránti rosszasságból és ártani vágyásból. Nem követi azokat sem, akik szándéktalanul és nem tudatosan füllenének: amiatt a tömérdek gátlás miatt, melynek kiapadhatatlan okozója és kuforrása a lélek tudattalan részének alvilága. Freud azok közé rangosodott, — fényesebb rang emberfiának nem juthat — akiket a szándékos hazugságok ellen sok-karátos jellemerejük immunizál, az akaratlan hazugságok ellen pedig a tudattalan mélységeit átvilágító és felkötő pszichoanalízisnek önmagukra alkalmazott eszközeivel tudják magukat megvédeni, ha egészen nem is, de az akaratlan hazugságokat legalább legtöbbszőr tettenérve, jóváteve, megkorrigálva.

III.

Tudományos eredményeit összefoglalva, a jogos önérzet hangján beszél magáról is, munkásságáról is a bécsi tudós, akinek nemzetközi híre, sulya és egyre szélesebbkörű egyúttal mind mélyebbre nyomuló hatása elvitathatatlan. Az önérzet hangján beszél, de azén az önérzetén, amely sohasem betegedik pöffeszkedő dolyffé, hanem összefér a legnemesebb tudósok fehér szerénységével. Freud mélyesen hisz a maga elméleti megfontolásainak és gyakorlati tapasztalatainak eredményeiben, amde — régebbi munkáin kívül önéletrajza is példás bizonyosság róla — nem emeli, sohasem emelte magát a csalatkozhatatlanság bálványtrónjára. Ebben a tekintetben sok mesterként viselkedő tudós inkább tanulhatna tőle. Valahányszor későbbi tapasztalatok rácsáfoltak korábbi föltevéseire, nem a tapasztalatokat tagadja le (egyik nagy tanítója *Charcot* oltotta beléje a tapasztalatok iránti nagy tiszteletet), nem a tények előtt hunyta be látni nem akaró szemét, hanem föltevésin módosított, vagy akár egészen is föláldozta őket. Mindig rendkívül óvatos volt, — a tudományban éppen az óvatosság a szerénységének legmeggyőzőbb jele, — bármilyen megállapításával kapcsolatban. Amin még maga is ingadozott, azt sohasem próbálta erőszakosan idő előtt merevvé szilárdítani. Ahol még bizonytalanságok szédítették vagy most is szédítik, ott nem lovalta bele magát a bizonyosságának füllenésébe. Amit csupán kétséges lehetőségek ideiglenes spekulatív megfogalmazásának értékelt gondolatmeneteiben, abból sem maga, sem olvasói előtt ki nem csempészte sem a kétségeket, sem a megállapítások ideiglenességének jellegét.

Immár a világhír forgószela zugja körül a hatvankilencesztendős Freud ünnepevé magasodott alakját. Orvosok, természet tudósok, etnografusok, bölcselek, pedagógusok, teológusok, nyelvészek, esztétikusok, művészek, írók, rendelőszobákban, kórházakban, szanatóriumokban, elmegyógyintézetekben, kísérleti laboratóriumokban, felső és alsó iskolákban Freud szellemében folytatnak egyre intenzivebb harcot az egészséges és a beteg lélek mélyebb és korlátlanabb, tudományosabb és elfogulatlanabb megismeréséért, egyúttal az elméleti megismerést gyakorlatra váltva, az egészséges léleknek betegségekkel való megóvásáért és a beteg lélek lehető gyógyításáért.

Nagy nemzetközi tudományos szövetség, az Internationale Psychoanalytische Vereinigung, amelynek még a világháborúnak tudósok együttműködését is széjjelrobbantó bombái sem tudtak megártani, s amely ma Európa, Amerika és Ázsia lélekbúvárait és lélekgyógyítóit egyesíti termékenyen munkás körében, Freudot vallja szellemi atyjának és vezérének. Évkönyvek, folyóiratok, egy maholnap szinte beláthatatlan terjedelmű freudista tudományos irodalom szolgálatába szegődött hatalmas kiadvállalat: mind Freud nevét visszahangozzák, azt a nevet, amely — már ma meg lehet állapítani — minden időre beleizzott a lélekbúvárlás történetébe. Freud mégis, bármit fognak is rá ellenzéi és egynéhány elpártolt híve, megmaradt a tudós szerénység példás képviselőjének. Nem törekedett arra, — éppen szellemileg nagyragu és nem egy tekintetben önálló tanítványainak hűséges ragaszkodása bizonyítja — hogy a türelmetlenség ingerültségével és a vész-bíró szigorúságával szabjon egyedül üdvözítő normákat tudományos tanítások, bölcséleti világképek, vallási nézetek, erkölcsi felfogások, politikai hitvallások dolgában.

Ez az önéletrajz, mindent egybevetve, a földolgozásban a maga tudományában bizton hívó, a részletkérdésekben, ha kell, óvatosan kételkedő, a maga egyéni útjain hol tudatos kiszámítotttsággal, hol véletlenül szerencsével, de mindig előbbrejutott boldog tudósnak, egyúttal a mások becsületes útjait is megértéssel néző előítéletnélküli embernek nemcsak mélyes tiszteletet, hanem szívdobbantó rokonszenvet is keltő színesen plasztikus képe.

IV.

Negyedszázaddal ezelőtt Freud még pesszimiztikus túlzás nélkül állíthatta, inkább megértően, semmint elkeseredve, hogy teljesen elszigetelten áll széles e világon. Bécsben kerültek, a külföld tudomásul sem vette. Ma megértve vagy félreértve, követve vagy cserbenhagyva őt, rajongva érte vagy támadva ellene, de így is, amugy is a Mester súlyos jelentőségét hirdetik a legtöbb kultúrnyel-

ven. Nincs nap, amelyen neve és alkotása, a pszichoanalízis, könyvekben, tudományos folyóiratokban, napilapokban ne szerepelne valamilyen vonatkozásban. A XX. századnak egyik szellemi vezére. A lehangosabb önérzetre van joga, éppen azért megengedheti magának a leg-halkabb szerénység fényűzését is. Mások azt írták róla, — pedig nem is tanítványai, akiknek elfogultságot szoktak szemükre vetni — hogy »Freud nem kisebb férfi, mint Galilei és Kopernikus«.

Ő maga így foglalja össze önéletrajzának lezárásául, életének, a legnagyobb távlatu és legtermékenyebb életének egy-kének summáját: »...maga a »pszichoanalízis« szó többértelművé vált. Eredetileg meghatározott gyógyászati eljárás megjelölése, most a tudattal lelkiéletről szóló tudomány neve is lett. Ez a tudomány csak ritkán tud egymaga teljesen elintézni valamely problémát, de hivatottnak látszik arra, hogy fontos adalékokat szolgáltatson a legkülönbözőbb tudományágakhoz. A pszichoanalízis alkalmazásának területe épp olyan messzire terjed, mint a pszichológiáé, amelyhez sulyos jelentőségű kiegészítést illeszt hozzá.

Igy hát visszatekintve életem munkájának töredékeire, azt mondhatom, hogy sokfajta kezdés ered entőlem és nem egy ösztönzést osztogattam, amiből azután a jövőben valaminek ki kellene teljesednie. Én magam nem tudhatom, hogy sok lesz-e vagy kevés.

Ebben az epifonémában, — végfóhásznak nevezte a régi magyar stilsztika — mint két iker ölelkezik a magasbatörés hitének önérzete a röghöz kötő kétely szerénységével.

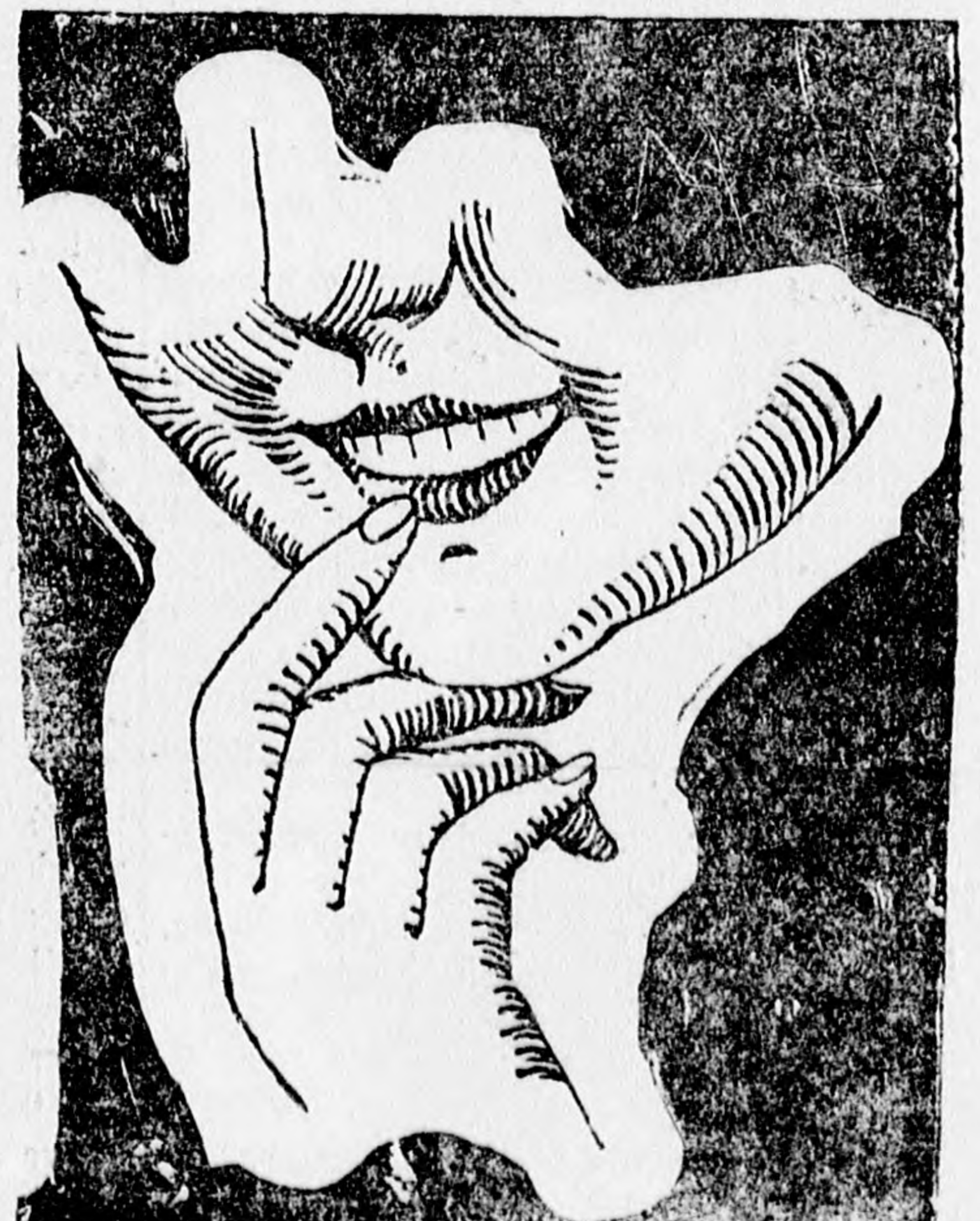
Ritka emberi látvány ez: egyben föl-emelő és megrendítő.

Az örök szőnyeg

*A világ óriás, dus szőnyegén
Örök egykedvűn dolgozik az Úr.
Zöld réteket sző barna alapon
S fölöttük végtelen derűs azúr.
Fehér mezőket is hágy, csillogó
Fehér mezőket, majd sző csillagot
És napokat aranyból, holdakat
Ezüstből, hogy az éjszín is ragyog.
Virágokat sző sárgát, violát.
Égő virágot és bús haloványt,
Tenger virágot s dudvát, mérgeset,
Tavasmezőben kigyót s ifjú lányt.
És szürke, sárga vizeket terít
S széles mezőkön szőke vizeket
És néha, száz vagy ezer év után
Nyugodt kezében a szál megremeg
És vöröset sző, véres vöröset
És feketét, halálos feketét
És maga is borzadva nézi, nézi,
Csak nézi, nézi szörnyű szőnyegét!*

Juhász Gyula

Az Ön fogai még egészségesegek, ha azonban nem ápolja helyesen száját és fogait, hamarosan mutatkozni fognak különböző betegségek jelei, melyek kinos órákat fognak Önnek okozni. Előzze ezt meg! Egy pohár meleg víz néhány csepp Odol-lal! Egyébre nincs szüksége. Ezzel alaposan kiöblíti a száját és jól megkeféli vele fogait (legcélszerűbb minden étkezés után), ez a legjobb módszer a száj és fogápolásra és emellett a legolcsóbb is, mert az „Odol“ a használatban olcsóbb, mint minden fogkrém és fogpor. Az „Odol“ kulturfogalom! — Odol az egész világe.

RÉTI i DRUG rőfősüzletét ÁTHELYEZTE Rudićeva ulica 3. szám alá

(Streisinger borkereskedés mellé) ahol tulzsufolt raktárunkat nagyban és kicsinyben rendkívül olcsón árusítjuk ki.

NYILTTÉR.

1920. évben érettségizett sombori Felső Kereskedelmi Leányiskola volt növendékeit felkérem, hogy f. hó 28-án délelőtt 1/29 órakor az Árvaházban gyülekezzenek, az annak idején megállapított találkozóra.

Sombor, 1925. június 25.

Bogišićné Ivančević Kató

Nyilvános árverés.

A Bács-Petrovoszelői Keresztény Fogyasztási Szövetkezet felszámoló bizottsága által 1925. június 28-án d. u. 2 órakor Bačko-Petrovoszelőn megtartandó nyilvános árverésen felszámolás folytán eladásra kerül az intézet összes ingó- és ingatlan vagyona u. m.

a) intézeti ház és a vele levő beltelek,
b) üzleti berendezések a tárgyak neme szerint külön-külön c) K 14.000 n. é. 6 %-os magyar hadikölcsön kötvény a következő feltételek alapján:

1. Azon árverezők, akik az intézet házára és vele levő telkére árvereznek, kötelesek az árverés megkezdése előtt az árverező bizottságnak D. 10.000 óvadékot lefizetni, mert ennek hiányában az árverező figyelembe nem vétetik.

2. Azon árverezők, akik az intézet üzleti berendezésére és egyéb ingó tárgyaira árvereznek, kötelesek az árverezés alapján rajtuk maradt és a bizottság által megszavazott tárgyak vételárát a helyszínen azonnal készpénzzel fizetni.

Ugy a házat mint pedig az üzleti berendezést az árverezés alapján tulajdonosává vált árverező 1926. április hó 15. előtt birtokába nem veheti.

Fizetési feltétel az intézeti ház és beltelekre nézve a következő:

Tartozik a vevő az árverezés napjától számítva 3 nap leforgása után az árverezési összegnek 50 % át míg a fennmaradt 50 % pedig az iratás napján a Bács-Petrovoszelői Keresztény Gazdasági Banknál készpénzzel lefizetni.

Ugy a ház mint a beltelek vevőre tehermentesen iratíkat.

A ház iratási költségei, valamint a százalék vevőt terhelik.

Az iratásnak az árverezés napjától számítva 30 nap alatt meg kell történnie s használatra vevő nem számíthat.

Az árverezési jogát a felszámoló bizottság magának fentartja.

Kelt Bačko-Petrovoszelőn, 1925. június 12.

A Bács-Petrovoszelői Keresztény Fogyasztási Szövetkezet Felszámoló Bizottsága.

5111

Neveljük az ifjúságot takarékosagra. Nyereményes heti befizetési könyvek

A Városi Takarékpénztár Igazgatósága, hogy lehetővé tegye mindenkinek a kisebb összegek gyűmlöcsözött gyűjtését is, elhatározta a heti befizetési takarékkönyvek bevezetését. Egy heti takaréki befizetés rész 5 dinár. Három évi befizetés leteltével a Takarékpénztár minden befizetett rész után D. 780 tőket és 90 Din. kamatot fizet ki a betétesnek. Az Igazgatóság évenként megállapítandó összeg t. több nyereményre felosztva ki fog sorsolni a betétesek között. Ezzel alkalom nyílik, hogy a szerencsés betétes megtakarított tőkéjén és annak rendes kamatain kívül

esetleg nyereményben is részesüljön.

A befizetések minden év július 1-én veszik kezdetüket. A vidékiek a befizetéseket díjtalan postatakarékpénztári lapok útján eszközölik.

Városi Takarékpénztár Suboticán

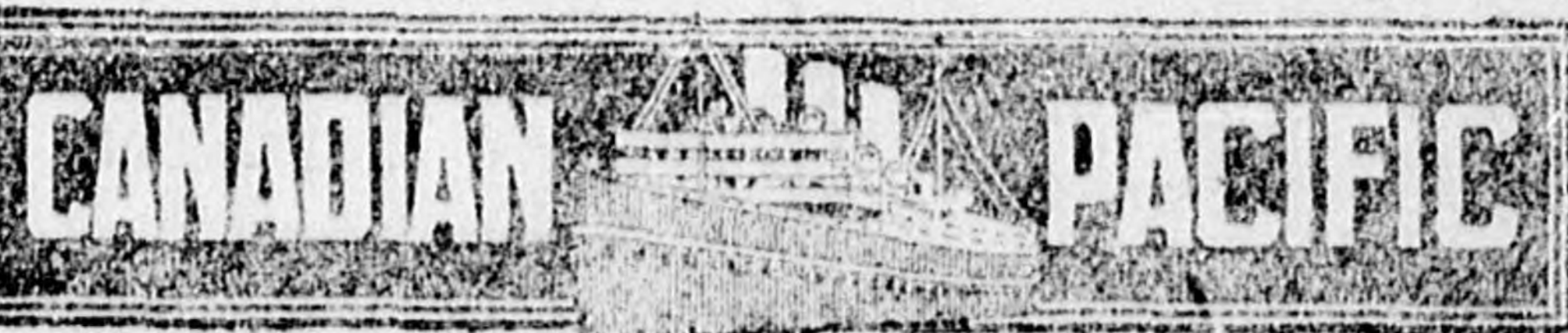
Simon László és Társai

gépműhely, vas- és rézöntőde

Subotica, VI. kör, Tolstojeva ulica 27-29.

KÉSZIT: mindenféle gazdasági gépeket u. m. morzsoló, szecskavágó, borpresek, borszivatyuk, malom-berendezési vasrészeket. Minta szerint vagy rajzok után vas- és rézöntvényeket. Magánjáró alkatrészeket és minden e szakmába vágó javításokat a legjutányosabb áron.

Nyomdagépek javító műhelye

Kanadába és az Egyesült Államokba

legújabb EXPRESS gőzhajókkal

3-SZOR HETENKÉNT

Cherbourgól - Antwerpenből - Hamburgból
Liverpoolba

Mindennemű felvilágosítást az utazásról, menetdíjakról, továbbá a legpontosabb adatokat földmivesek elhelyezkedésére a kanadai farmokon ingyenesen ad

CANADIAN PACIFIC

Beograd, Wilsonov trg 107
Zagreb, Petrinjska ul. 40

3309

Milkó Izidor

UJ KÖNYVEI

- 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
- 3) Spekulané és társai. Egy költő vidámság
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgok)

A „Világ” a következőket írja a könyvekről: Mesélő kedvt, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

GAZDAKI FIGYELEM!

Ajánlok azonnali szállításra valódi kender (manilla)

KÉVEKÖTŐZŐT

kgkint 450 folyóméter hosszúságban (6 águ)
kg-ként 28 dinárért

SZALAY AURÉL SUBOTICA
ČESKA ULICA 2.

KELICO

Természetes gyümölcs szörpök:

Citrom, narancs, málna, eper, ananas stb. felülmúlhatatlan minőségben

a legkellemesebb és legolcsóbb

HŰSÍTŐ és ŰDÍTŐ ITALOK

KELICO Lepárolóművek és Gyümölcs Szörpgyár
Módos (Jaša Tomić) Banat

STENICIN

a legjobban bevált fereg és POLOSKAIRTO
Kezelése egyszerű, nem piszkít. — Kapható
Drogerija Landauer
Subotica. 509

ELADÓ HÁZHELYEK

A palicsi utra és a a menhely mögött 39
200—200 □-öles házhely
Bővebbet

Ruttkay Lászlónál
az SzMTC. pálya mellett
4701

SZÉN és BRIKETT

és pedig kétszer mosott kovászszén. kockaszén ipari célra, ugymint

SALGÓTARJÁNI DARABOS SZÉN

cséplési célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva franko bármely állomásra, továbbá

I-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN

pormentes, szivógázmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkor pontos szállításra — legolcsóbb árak mellett

DANICA FAIPAR OSIJEK

Telefon 4—04.

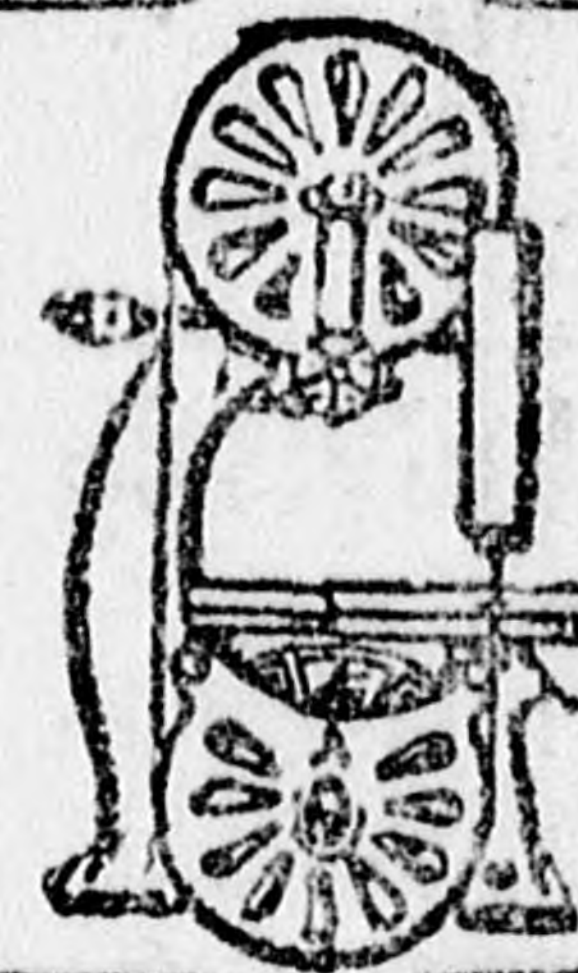
Desatičina ul. 27.

KÖRISBOGNARFA

vékonykergű, egész fehér, egészséges, egyenes és nagyjából csomómentes, vagonkételekben mérsékelt áron, továbbá tölgyfa-égetéshulladék cséplőgépek, pékek, konyhák fűtésére nagyon alkalmas
Kapható:

a Mitrovačka paropila d. d.-nál

Sremska Mitrovicán

Raktárunkból azonnal szállítjuk a legmodernebb típusu, duplegolyós csepágyazásu

német gyártmányu famegmunkáló gépeket és szerzőmunkákat,

Jellinek és Társa Subotica,
Paje Kujundžića ulica 4.

FERD. PIATNIK & SÖHNE WIEN

PIATNIK NÁNDOR és FIAI BUDAPEST

KÁRTYAGYÁRAK

kizárólagos képvisellete egész Jugoszlávia területére

F. BEDŐ SUBOTICA

Šenoe ul. 19.

Telefon 436.

Tekintettel a forgalomban levő hamisított bélyegzők kártyákra, csak a nálam vásárolt kártyákért vállalkozok telef. iseglet

Táborski szállásában a zentai kiállítás

son aranyéremmel kitüntetett faj-

tiszta mangalica tenyészkacok, to-

vábbá beállítani való urasági man-

galica sovány sertések kaphatók.

4568

A legolcsóbb és legjobb fűzők készítését elvállalom, kivitelű halcsont nélküli valamint tisztítást, Haskótki orvosi rendelés után, javítást, alakítást

Gutai Ferencné, VII. kör, Ostojiceva ul. 29

2626

Bánáthban járás székhelyü városban, jóforgalmu rőfősüzlettel, 25 szoba és mellékhelyiségekből álló és 100.000 dinár jövedelmü, a főtéren levő egy emeletes ház jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Dr. Belohorski és Szugyi forgalmi irodája Novisad, Safarikova u. 7. L/10.

5132

Mielőtt PARKETTÁZTATJA

szobáit kérjen ÁRAJÁNLATOT ÁRPÁDFY JENŐ-től
PARKETTÁK GYÁRI LERAKATAI

Subotica, Paje Dobanovacka ulica 5. szám

LIFKA KERT MOZI

június 25-28, csütörtök - vasárnap
TILTOTT FÖLD

Misztikus keleti történet 6 felvonásban Tibet esodás világról. Főszereplők: **Berzi Oskár, Bánky Vilma.** A film harmadik felvonásában előforduló táncjeleneteket a híres **Ellens** halotti adja elő, eddig még nem létezett különös stílusban.
Jackie Goočan legújabb filmje, melyben leány szerepet is játszik a **FLANDRIAI ÁRVA**, a jövő héten kerül színre.

HÁZASSÁG

Házasságközvetítési ügyben méltóztatás bizalommal **Faragó Jenő** budapesti irodájához fordulni. Népszínház-utca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. — **Díjtalan** felviágosítás. Előnyös megbízások: Magyarország, Slovensko, Jugoszlávia, Románia stb. országokból. 4754

Nősülendők forduljanak házassági ügyük lebonyolítására végett **Faragó** címertelen ural. díszkrét irodájához. Népszínház-utca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. 4758

ÉPÍTKEZÉSEKHEZ

legolcsóbb és legjobb anyagot szállít

ÁRPÁDFY JENŐ

Subotica, Pajé Dobanováci 5.

Hatszék ETERNIT pala
Keramittég-lak és lapok
Fajence, Majolika lapok
munkával együtt
Égetett agyagcsövek

PILISVÖRÖSVÁRI
kőpor
terazzó
kődara
agyag, fehér és vörös
piktorföld stb.

Öntőhomok
Gipsz minden célra
PARKETTÁK
Cement
Mész
Dunai homok és sötter
Chamottégla
Chamottliszt
Mindezek
nagyban és kicsinyben

FOGLALKOZÁS

Fiatalembert, aki megbízható és ügyes, keresek külső munkára. **Drag P.** Jovanović Subotica Cara Dušana 8. 5443

Szerb nyelven délutáni társalgásra keresek urinőt fiatal leányomhoz. — **Sugár Manoné**, fűszerüzlet. 5429

Ha jó, gyors és biztos munkát akar, szerezz be **„PATENT PRIMA“** szállítórmelező gépet

kézzel könnyen szétszedhető gummi szelepe nincs, javításra nem szorul. 5 évi jótállás

M. KOLTER
réz és fémáru kereskedése
Subotica, VI. Ciril Metod trg 9. (Nagytemplom és csirkepiac között)

Jóforgalmu kocsmám részére megbízható italkimérőt keresek azonnali belépésre. Szerb nyelv megkívántatik. Cím: Fürst Cantavir. 5416

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és almasz betűkkel. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbőgzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésközlésekhez válaszolj megkülönböztetés nélkül.

Vaszertergályos, ki precíz munkán dolgozott és egy kárpitos azonnali belépésre kerestetik. (Levelekre nem válaszolok.) — Repülőgépgyár, Beograd, Vladetina ulica 13. 5403

Sentán régi kórház utcában egy ház 4 szobával, gazdasági épületekkel eladó. **Bergel Jakob**. 5424

Parkettázatok figyelmébe!

Bármily mennyiségű

l-a fölgyparkettát

azonnal szállítok 4462
sombori raktárámból

Spitzer Hermann Sombor

Telefon: 228 és 229

Sentán Tóparton a felsőteleán egy sarokház, üzletnek alkalmas, s a rétben 2 hold szőlő holdankint eladó. **Bergel Jakob**. 5423

Szőlőpréslő kádat 15-20 hl-eset megvételre keresek. **Franjo Tumbas** rézműauüzlet. **Huspiac**. 5398

PATKÁNIN

(törv. v.)

Patkányirtószer

Doboza: 12 din. 50 para

1991 Kapható:

Patkánygyár Vel.-Bečkerek

Jótállunk az eredményért!

Érettégizett, fiatal gyakornok fizetéssel azonnali belépésre kerestetik. Irásos ajánlatok **Hütter Árpád** rövidáru nagykereskedéséhez címzendők. **Subotica**, Bene Sudarevića ul. 4.

Bánáti nagyobb városban fűszerüzlethez társ kerestetik

az üzlet kibővítéséhez nagyobb tőkével és kellő szakismerettel. — Az üzlet 60 éve áll fenn, saját házában, főteleán, nagyobb raktárhelyiségekkel és pincékkel

„BEGA“

birde.ő és közvetítő

Veliki-Bečkerek

a főpostával szemben

VÉTEL-ELADÁS

Eladó, utányos áron egy 38 HP. 8-as típusu 6 személyes komplett jókarban levő **Puck** személyautó. Érdeklődni lehet: **Sombor**, Atanacković ul. 1. 5438

Szebaaitók és kályha eladó. **Vilsonova 20, I. emelet**. 5383

KÉKJEN

DEDY

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:

Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.

NOVISAD

ÜVEGÜZLETEK FIGYELMEBE!

A Vera Faipar R. T. Kovin

(Bánát)

a legolcsóbb árban szállít

ABLAKRÁMÁKAT

(Glaserfenster)

elsősztályú kivitelben, minden méretben prompt. Győződjön meg árainkról és árunk I-a minőségéről.

Komoly ügyes férfi vagy nő kiszolgáló a rövidszakmában azonnali belépésre kerestetik. Cím a kiadóban. 5440

Butorok — háló, ebédlő és uriszoba — börgarnitúrával, luszterekkel, ezenkívül konyhafelszerelés, olcsón eladók. **Crnojevićeva** ulica 6. sz. alatt. 5419

Autó, hatszemélyes (Fiat), teljesen átjavított, újonnan lakkozva, igen olcsón eladó. Csak személyesen tárgyalok. — **Schefesik**, Bristol-szálloda, **Staribečei**. 5377

Naponta

friss pörköltkávé

csak

Sugár Manonál kapható

Eladó egy négy lóereű „**Nicholson**” gyártmányu huzatos, jó állapotban lévő cséplőgépgarnitúra szíjazatokkal. — Értekezni **Márton Jánosnál**, **Senta**, villanyteleppel szemben. 5276

JEGYGYÜRÜKET

és menyasszonyi ajándékokat a legolcsóbban vásárolhat

Ádám ékszerésznél

Subotica, Rudićeva ulica 6. Sugár-ház. 3769

Komplett sajtgyár, Alfa géppel, szabadkézből eladó. Eladó kötelezi magát vevőt üzembe bevezetni. **Johann Stein**, **Jaša Tomić (Modoš)**. 5389

6-os 7 létkörös és egy 8-as lokomobil jutányosan eladó **Vadócz Károlynál**, **B.-Topola**. 5078

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti **PINTÉR** gyógytár

KÜLÖNFÉLE

ELVESZETT a „**Beograd**” kávéháztól a **Vojnoviceva** ulicáig terjedő részen egy ezüst óra aranylánccal. Betsületes megtaláló adja le az „**Interklam**” d. d.-nál, **Vojnoviceva** ul. 7., ahol illő jutalomban fog részesülni.

Láb-kéz- és hónaljzaddásnál egyedüli biztos szer a **Reform** kenőcs és hintőpor. Hasonló nevű utánzásoktól óvakodni kell. Kapható minden gyógyszerüzletben és drogériában dobozonként **Din. 8.** — árban — ahol nincsen, a készítőnél: **Blum (Illés)** gyógytár, **Subotica**, a főpostánál. 3590

Utcai szoba előszobával, irodahelyiségnek is igen alkalmas, a beltéren azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5437

Iroda butorozva, telefonnal, város házával szemben, lépcsőházi külön bejárattal, kiadó. — **Telefon 879**. 5412

Butorozott szoba jul. 15-re kiadó. Cím a kiadóban. 5422

Egy szoba, konyha lakás kamrával megfelelő lélelés ellenében átadó. Cím a kiadóban. 5436

Több bolthelyiség kiadó postának szemben. **Vilsonova 20**. 5382

Két elegáns butorozott utcai szoba, esetleg konyhahasználattal azonnal kiadó. **Trumbića** ulica 3. 5376

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállításra: v. férfi, női raglán és télikabátok való. Ékszer, ruhák, kabátok, fehérneműek és minden más tárgyak állandóan olcsón eladotnak. **Subotica**, I. kör. **Bogovićeva (Kinizsi)** ul. 12. 5697

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti **PINTÉR** gyógytár

Gummibevegyőt bármilyen nyelven készit **Molnár József** **Subotica**, **Frankopanska** ulica 25. Megrendeléseket a **Bácsmegeyi Napló** kiadóhivatala is elfogad.

A suboticei villamos vasut és világítási r. t. áramfogyasztóinak érdekében

KOSTINA ULICA 1. SZÁM

alatt városi irodáját megnyitotta, mely iroda tisztán a világítási és erőátviteli ügyeket intézi: továbbá ugyanott üzletet is nyitott, melyben mindennemű villamossági felszerelési szükségletek (égők, csillárok, motorok, ventilátorok, vasalók, stb.) kaphatók és ajánlja a t. fogyasztóinak, hogy ilyenmű szükségletüket üzletünkben fedezzék, ahol csak elsőrendű és legmegfelelőbb árukat a legjutányosabb árak mellett szolgáltatunk ki. — A városi iroda vállal mindennemű világítási és erőátviteli szereléseket, melyekért legmesszebbmenő szavatosságot biztosít. Kisebb javításokat telefonhívásra azonnal foganatosít

TELEFON SZÁM: 508.

Egyben értesítjük a t. közönséget, hogy pénzbeszedőink már az árammérők megvizsgálásával kiállítják a villanyszámlákat, úgy hogy a számla azonnal kifizethető a pénzbeszedőnél, ki a villanyórakat átvizsgálja, vagy legkisebb az értesítéstől számított egy napon belül. A befizetés a világítási és erőátviteli pénztáránál

KOSTINA ULICA 1.

alatt eszközölnöd. A rendes befizetés költségeitől és kellemetlenségeitől kiméli meg az áramfogyasztókat, minket pedig felesleges munkától. Ha a befizetés nem történik meg a fenti idő alatt, az áramszolgáltatást beszüntetjük, míg a számla, a kikapcsolás és az újbóli bekapcsolás költségei nem lesznek kiegyenlítve. — Kérjük az áramfogyasztókat, sziveskedjenek a fentieket mihez tartás végett **Suboticei Villamos Vasut és Világítási R. T.**

KÖNYVES KÁLMÁN

KIADÁSÁBAN MEGJELENT

KÉPREPRODUKCIÓK

KÖLNI KERETEZÉSSEL

KIZÁRÓLAG

CIGLER, KAIĆ és TÁRSÁNÁL

SUBOTICA, BARÁTOK TEMPLOMA MELLETT

ÉKSZEREK

inga- és zsebórák, írőkészletek, ridikülök, cigarettatárcák, ezüsből és alpakából — Nagy választék, olcsó árak.

SOK

ékszerésznél, **Rudićeva** ul.

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECKEREK, a törvényeséki palota mellett. TELEFON 329 760